

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต
คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา
(Factors Influencing Learning Achievement of Faculty of
Abhaibhubejhr Thai Traditional Medicine Students,
Burapha University)

จุฬาลักษณ์ เทียนรุ่งรัมย์
รัตนา ศรีสวัสดิ์
ผู้วิจัย

โครงการวิจัยประเภทงบประมาณเงินรายได้
จากกองทุนวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำปี พ.ศ. 2562

รหัสโครงการ HU 019/2563

สัญญาเลขที่ R16/2562

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต
คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา
(Factors Influencing Learning Achievement of Faculty of
Abhaibhubejhr Thai Traditional Medicine Students,
Burapha University)

จุฬาลักษณ์ เทียนรุ่งรัมย์

รัตนา ศรีสวัสดิ์

ผู้วิจัย

คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม พ.ศ. 2563

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะการแพทย์
แผนกไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณกองทุนวิจัยและ
พัฒนา มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปี พ.ศ. 2562 เลขที่สัญญา R16/2562 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ ทองนพคุณ อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
และอาจารย์สิริกุล กวมทรัพย์ อาจารย์ประจำคณะการแพทย์แผนกไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา
ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม และท่านอื่น
ๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ที่ให้ความช่วยเหลือทำให้การดำเนินงานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

จุฬาลักษณ์ เทียนรุ่งรัมย์
รัตนา ศรีสวัสดิ์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ข้าพเจ้า นางจุฬาลักษณ์ เทียนรุ่งรัมย์ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาคำานาญการ สังกัดสำนักงานคณบดี คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร ได้รับทุนสนับสนุนโครงการวิจัย จากมหาวิทยาลัยบูรพา ประเภทงบประมาณเงินรายได้ กองทุนวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยบูรพา โครงการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา (Factors Influencing Learning Achievement of Faculty of Abhaibhubejhr Thai Traditional Medicine Students, Burapha University) รหัสโครงการ HU 019/2563 สัญญาขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยที่ R16/2562 เป็นจำนวนเงิน 40,000 บาท (สี่หมื่นบาทถ้วน) ระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี 6 เดือน (ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2562 - 31 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้เรียน เจตคติต่อสาขาวิชา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของแอล เอส ดี (LSD) โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.25 รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.24 ลำดับต่อมา คือ ปัจจัยด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.03 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมของนิสิต มีค่าเฉลี่ย 3.74 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านพฤติกรรมของนิสิต และปัจจัยด้านสนับสนุนการจัดการเรียน ส่วนปัจจัยด้านที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตไม่แตกต่างกัน คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชาและด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และเมื่อทำการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F นิสิตที่มีเกรด F 1-2

วิชา และนิสิตที่มีเกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อสาขาวิชา และด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตทุกกลุ่ม

Output/outcome

นำผลการวิจัยไปใช้ในการประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ

ข้อเสนอแนะ

เจตคติต่อการเรียนมีส่วนสำคัญเป็นลำดับแรกที่ส่งผลให้นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนเป็นปัจจัยลำดับถัดมา ดังนั้น คณะจึงควรให้ความสำคัญต่อเจตคติของนิสิตที่มีต่อคณะ ส่งเสริมให้นิสิตมีความเชื่อมั่นต่อสาขาวิชา จากนั้นจึงส่งเสริมให้ครอบครัวและเพื่อนมีส่วนร่วมในการผลักดันให้นิสิตประสบความสำเร็จทางการเรียนต่อไป

นอกจากนี้ ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณจึงได้ข้อมูลในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามตัวแปรที่กำหนดไว้ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงอาจได้ข้อมูลปัจจัยอื่นที่มีความเกี่ยวข้อง

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้เรียน เจตคติต่อสาขาวิชา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตคณะการแพทย์แผนไทย อภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของแอล เอส ดี (LSD) โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.25 รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.24 ลำดับต่อมา คือ ปัจจัยด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.03 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมของนิสิต มีค่าเฉลี่ย 3.74 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านพฤติกรรมของนิสิต และปัจจัยด้านสนับสนุนการจัดการเรียน ส่วนปัจจัยด้านที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตไม่แตกต่างกัน คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชาและด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และเมื่อทำการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F นิสิตที่มีเกรด F 1-2 วิชา และนิสิตที่มีเกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อสาขาวิชา และด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตทุกกลุ่ม

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมของผู้เรียน เจตคติต่อสาขาวิชา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

Abstract

The purposes of this research were to study the learner behavior, the attitude towards disciplines, the quality of teaching and learning and the factors supporting teaching and learning management influencing student's learning achievement. The samples were 152 students of the 2nd and 3rd year students in academic year 2020, the Faculty of Abhaibhubejhr Thai Traditional Medicines, Burapha University. The tools used to collect the data was questionnaire. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, F-test, one way ANOVA, using the Least-Significant Different (LSD) to compare the pair difference of the variance based on statistical significance .05, using the tables with the descriptive approach to present the research.

The research results were found that the attitude towards disciplines was at the highest level with an average 4.25, the factors supporting teaching and learning management with an average 4.24, the quality of teaching and learning with an average 4.03 and the learner behavior was at the lowest level with an average 3.74 respectively.

The comparison results of the factors influencing student's learning achievement were found that the learner behavior and the factors supporting teaching and learning management were significantly different but the attitude towards disciplines and the quality of teaching and learning were not different. The comparison results of the factors influencing the 3 groups of the student's learning achievement : 1) pass all subjects 2) fail 1-2 subject and 3) fail more than 2 subjects were found that the attitude towards disciplines and the factors supporting teaching and learning management influenced the learning achievement of all groups of the students.

KEYWORDS: Academic achievement, learner behavior, attitude towards disciplines, quality of teaching and learning and factors supporting teaching and learning management

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ข
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom’s Taxonomy).....	6
ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคเคลแลนด์ (McClelland’s Achievement Motivation Theory).....	9
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	10
พฤติกรรมในการเรียน.....	15
เจตคติต่อการเรียน.....	21
คุณภาพการเรียนการสอน.....	25
ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ตอนที่ 1 การทบทวนทฤษฎี.....	45
ตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือ.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 5 การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	49
4 ผลการวิจัย.....	50
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของนิสิต.....	50
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนิสิต.....	52
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิต.....	59
ตอนที่ 4 ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนิสิตจำแนกตามกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป.....	62
ข้อเสนอเพิ่มเติมอื่น ๆ	79
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผลการวิจัย.....	84
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป.....	87
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ข แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย.....	102
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	104

ตารางที่		หน้า
16	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน.....	75
17	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป เฉลี่ยรายด้าน.....	78

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2	ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้.....	33

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการแพทย์แผนไทย กำลังได้รับการกล่าวขานกันมากยิ่งขึ้น โดยสังเกตได้จากการจัดตั้งกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ซึ่งมีพันธกิจในการพัฒนาวิชาการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยคุ้มครอง อนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ส่งเสริมและพัฒนาการจัดระบบความรู้ และสร้างมาตรฐานด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้ทัดเทียมกับการแพทย์แผนปัจจุบันและนำไปใช้ในระบบสุขภาพอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย เพื่อเป็นทางเลือกแก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพ (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก, 2559) ประกอบกับกระแสนิยมในการศึกษาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พบว่ามีหลักสูตรการแพทย์แผนไทยเปิดการเรียนการสอน 18 แห่ง หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์เปิดการเรียนการสอน 10 แห่ง

คณะกรรมการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นส่วนงานหนึ่งในมหาวิทยาลัยบูรพา มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา วิจัยและบริการวิชาการด้านการแพทย์แผนไทยและเภสัชศาสตร์ (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551) จัดการเรียนการสอน 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ เปิดรับนิสิตตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 เป็นต้นมา รวมระยะเวลาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ 14 ปี และหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย เปิดรับนิสิตตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 รวมระยะเวลาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ 8 ปี

จากผลการประเมินการจัดการเรียนการสอน โดยผ่านที่ประชุมของคณาจารย์ หรือหน่วยงานภาคีความร่วมมือ ที่ประชุมพบว่าในระยะหลัง ๆ มา นิสิตที่เข้ามารุ่นใหม่ ๆ มีผลการเรียนที่ต่ำกว่านิสิตรุ่นแรก ๆ นอกจากนี้คณะยังได้รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์คณะต่าง ๆ ที่สอนในหลักสูตรว่านิสิตปัจจุบันมีความตั้งใจ ใส่ใจต่อการเรียนน้อยลง สิ่งสะท้อนภาพผลลัพธ์ทางการเรียนของนิสิตได้ชัดเจน คือ ผลการเรียนของนิสิตที่ได้เกรด F มีมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากปีการศึกษา 2559 มีนิสิตได้เกรด F จำนวน 51 คน และ ปีการศึกษา 2560 มีนิสิตได้เกรด F จำนวน 51 คน ปีการศึกษา 2561 มีนิสิตได้เกรด F จำนวน 53 คน นอกจากนี้ยังมีนิสิตที่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาเรียนในหลักสูตรเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการศึกษาของนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านพบว่ามีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อเกรดเฉลี่ยสะสมหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต โดยเฉพาะบลูม (Bloom, 1971) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้มี 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นพฤติกรรมด้านสมองที่เกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) หรือพฤติกรรมด้านจิตใจ อันเป็นค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดึงดูดใจอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ ด้านทักษะพิสัย

(Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ ขณะที่แมคเคลแลนด์ (McClelland, 2005) มีความเชื่อว่าความต้องการของบุคคลเป็นผลมาจากการเรียนรู้มากกว่าอย่างอื่น ความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้จึงมีอิทธิพลสูงใจให้บุคคลแสดงหรือประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของเขา ความต้องการในชีวิตของแต่ละคนจะแตกต่างกัน เนื่องจากความแตกต่างในสิ่งแวดล้อมทั้งครอบครัว ที่ทำงาน สังคม ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรม ประกอบด้วยความต้องการประสบความสำเร็จ (The Need for Achievement) ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (The Need for Affiliation) ความต้องการอำนาจ (The Need for Power) นอกจากนี้ จากผลงานการวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกิดจากทั้งส่วนผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และสภาพแวดล้อม คือ พฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียน ความตั้งใจเรียน เจตคติต่อสาขาวิชา มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง คุณภาพการสอนของครู สภาพแวดล้อมของห้องเรียน สถานศึกษา และสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน อรณุช ศรีคำ และคณะ (2560) ลดาพร ทองสง และถนิมพร พงศานานุรักษ์ (2561) เพ็ญพร ปุกหุด (2558) สีนินาฏ หงส์ระนัย และนิรามัย อุสาหะ (2555) เช่นเดียวกับผลการสังเคราะห์ของจริยา ชื่นศิริมงคล และคณะ (2554) สังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยด้านเด็กและครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กด้วยเอ็มเอเอสเอ็ม ปี พ.ศ. 2542-2552 จากมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน 10 แห่ง จำนวน 120 เล่ม พบว่า คุณลักษณะเด็กและจิตลักษณะเด็กมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้สองอันดับแรก คุณลักษณะทางครอบครัว เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลลัพธ์การเรียนรู้สูงสุด อย่างไรก็ตามผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ค่อยรับรู้ถึงความสำคัญของตนเองในการเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญต่อผลสำเร็จทางการเรียนของเด็ก สอดคล้องกับประวิทย์ ต้อมจิตต์เจริญ (2558) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อการเรียน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจสำรวจความคิดเห็นของนิสิตเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2561

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้เรียน เจตคติต่อสาขาวิชา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

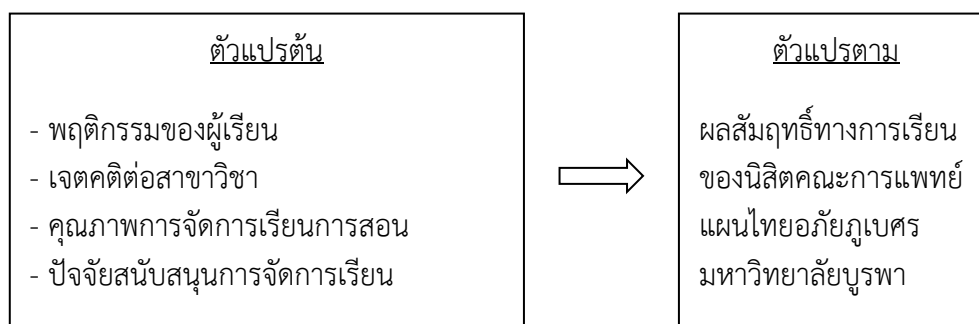
การจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบไปด้วยหลายปัจจัย ซึ่งมีการศึกษาได้กล่าวไว้หลายท่าน โดยเฉพาะ Bloom (1976) ได้กล่าวว่า สิ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ พฤติกรรมด้านความรู้และความคิด (Cognitive Entry Behaviors) คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of Instruction) นอกจากนี้มนุษย์ยังมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน จากอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ตัวผู้เรียน เจตคติ บทเรียน วิธีการเรียนการสอน ความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้

สภาพแวดล้อม ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปผลการวิจัยของแต่ละบุคคล ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชื่อผู้ศึกษาวิจัย	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
Bloom (1976)	พฤติกรรมด้าน ความรู้และ ความคิด	คุณลักษณะทาง จิตใจ	คุณภาพทาง เรียนการสอน	
วราภรณ์ ลวงสวาส, สฎายุ อีระวนิช ตระกูล และชัยพจน์ รังงาม (2561)	ผู้เรียน		- ผู้บริหาร - ครู	ผู้ปกครอง
อรนุช ศรีคำ, พรรณนันทน์ ชินศิริพันธ์, และสุชาติ หอมจันทร์ (2560)	- แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ - มโนภาพ เกี่ยวกับตนเอง - ความตั้งใจ เรียน	และเจตคติต่อ วิชา	คุณภาพของ การสอน	ความเอาใจใส่ ของผู้ปกครอง
ภิรมย์ พาบุ (2560)	- คุณลักษณะ พื้นฐานของ นักศึกษา - พฤติกรรมของ ผู้เรียน		ผู้สอน	สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก - ครอบครัวและ สังคม
สินินาฏ หงส์ระนัย และนิรามัย อูสาหะ (2555)	พฤติกรรมของ ผู้เรียน	- เจตคติต่อ สาขาวิชา - เจตคติต่อการ จัดการเรียนการ สอน	พฤติกรรม การสอนของ อาจารย์	ปัจจัยสนับสนุน การจัดการเรียน การสอน
วิภาพร มาพบสุข (2542)	ตัวผู้เรียน	ความสามารถใน การถ่ายโยงการ เรียนรู้	- บทเรียน - วิธีการเรียน การสอน	สภาพแวดล้อม

ผู้วิจัยจึงได้นำผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยในด้านพฤติกรรมของผู้เรียน สามารถวัดได้จากเจตคติในการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสำเร็จ ความตั้งใจ ความรับผิดชอบ และความรู้พื้นฐาน

ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา วัดได้จากความน่าสนใจ การมีความประสงค์จะทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานี้ การเป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญทางการสาธารณสุข เป็นสาขาวิชาที่ทำให้รู้สึกว่ามีมุมมองกว้างขึ้น เป็นสาขาวิชาที่มีงานเยอะ และเป็นสาขาวิชาที่ได้นำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานภายนอก

ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน วัดจากหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมิน กิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน เอกสารประกอบการสอน สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา และบุคลากร

ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน วัดจากการส่งเสริมการศึกษาของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน

และวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ด้วยการแบ่งนิสิตออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นิสิตกลุ่มที่ไม่มีเกรด F นิสิตกลุ่มที่มีเกรด F ไม่เกิน 2 รายวิชา และนิสิตกลุ่มที่มีเกรด F มากกว่า 2 รายวิชา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร และนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาผลการเรียนของนิสิตที่ตก (ได้เกรด F) ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้นิสิตสามารถศึกษาได้สำเร็จตามกำหนดของหลักสูตร รวมถึงเป็นข้อมูลประกอบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ของคณะที่เกี่ยวข้องด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 158 คน ซึ่งเป็นนิสิตกลุ่มที่อยู่ในช่วงชั้นปีที่มีผลการเรียน

ได้เกรด F มากเป็นลำดับที่ 1 และ 2 ในทุกชั้นปี ของปีการศึกษา 2561

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมของผู้เรียน เจตคติต่อสาขาวิชา คุณภาพการจัดการเรียน การสอนและปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิสิต หมายถึง นิสิตที่กำลังศึกษาภาคปกติ คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร ชั้นปีที่ 2-3 ปีการศึกษา 2562 ทุกสาขาวิชา

คณะ หมายถึง คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤติกรรมของผู้เรียน หมายถึง การกระทำของนิสิตในการเรียน การเตรียมความพร้อมในการเรียน ความเอาใจใส่ตั้งใจเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการอ่านหนังสือ ที่จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เจตคติต่อสาขาวิชา หมายถึง การมีความเชื่อมั่นต่อสาขาการแพทย์แผนไทยว่าเป็นสาขาวิชาที่มีความจำเป็นต้องใช้ความสามารถ ความพยายามในการเรียนสูง และมีโอกาสในการนำไปประกอบอาชีพได้

คุณภาพการจัดการเรียนการสอน หมายถึง คณะมีหลักสูตรที่มีความน่าสนใจเป็นที่ต้องการของสังคม อาจารย์มีความรู้ความสามารถ มีวิธีการวัดและประเมินผลทักษะการเรียนรู้หลากหลาย มีกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มเติมความรู้ให้นิสิต และมีวัสดุอุปกรณ์ ตำรา อินเทอร์เน็ตเพียงพอต่อ นิสิต

ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การสนับสนุนการเรียนของนิสิตและการให้กำลังใจจากครอบครัว การได้รับการยอมรับจากครอบครัวและเพื่อน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตที่ได้รับจากการประเมินของผู้สอน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการวิจัย โดยเฉพาะทฤษฎีความต้องการลำดับขั้นของมาสโลว์ และทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคเคลแลนด์ ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมียู่ในตัวผู้เรียน โดยมีประเด็นสำคัญในการนำเสนอ ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของBloom (Bloom's Taxonomy)
2. ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. พฤติกรรมในการเรียน
5. เจตคติต่อการเรียน
6. คุณภาพการเรียนการสอน
7. ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของBloom (Bloom's Taxonomy)

บลูมได้จำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)
2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain)
3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

พฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา พฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่

1. ความรู้ ความจำ (Knowledge) ความสามารถในการเก็บรักษามวลประสบการณ์ต่าง ๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้และระลึกสิ่งนั้นได้เมื่อต้องการเปรียบดั่งเทปบันทึกเสียงหรือวีดิทัศน์ที่สามารถเก็บเสียงและภาพของเรื่องราวต่าง ๆ ได้ สามารถเปิดฟังหรือ ดูภาพเหล่านั้นได้เมื่อต้องการ

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อ และสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ คาดคะเน ขยายความ หรือ การกระทำอื่น ๆ

3. การนำความรู้ไปใช้ (Application) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในกาแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ จึงจะสามารถนำไปใช้ได้

4. การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้เรียนสามารถคิด หรือ แยกแยะเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการที่ผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์และดีกว่าเดิม อาจเป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย การกำหนดวางแผนวิธีการดำเนินงานชิ้นใหม่ หรือ อาจจะทำให้เกิดความคิดในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมขึ้นมาในรูปแบบ หรือ แนวคิดใหม่

6. การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสิน ตีราคา หรือ สรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับก็ได้

จิตพิสัย (Affective Domain)(พฤติกรรมด้านจิตใจ)

ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ ประกอบด้วย พฤติกรรม 5 ระดับ ได้แก่

1. การรับรู้ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นไป ในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้า นั้นว่าคืออะไร แล้วจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น

2. การตอบสนอง เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอม และพอใจ ต่อสิ่งเร้านั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

3. การเกิดค่านิยม การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม การยอมรับนับถือในคุณค่า นั้น ๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อ แล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

4. การจัดระบบ การสร้างแนวคิด จัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความสัมพันธ์ ถ้า เข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไปแต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับอาจจะยอมรับค่านิยมใหม่โดยยกเลิกค่านิยมเก่า

5. บุคลิกภาพ การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัว ให้ประพฤติ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้องดีงามพฤติกรรมด้านนี้ จะเกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จาก สิ่งแวดล้อม แล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ ขยายกลายเป็นความรู้สึกด้านต่าง ๆ จนกลายเป็นค่านิยม และยัง พัฒนาต่อไปเป็นความคิด อุดมคติ ซึ่งจะเป็นควบคุมทิศทางพฤติกรรมของคนคนจะรู้ตัวช่วยอย่างไรนั้น ก็ เป็นผลของพฤติกรรมด้านนี้

ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ พฤติกรรมด้านทักษะพิสัยประกอบด้วย พฤติกรรม 5 ชั้น ดังนี้

1. การรับรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือเป็นการเลือกหาตัวแบบที่สนใจ
2. กระทำตามแบบ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจและพยายามทำซ้ำ เพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจให้ได้ หรือสามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อเสนอแนะ
3. การหาความถูกต้อง พฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เมื่อได้กระทำซ้ำแล้วก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ
4. การกระทำอย่างต่อเนื่อง หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นของตนเองจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่องจนปฏิบัติงานที่ย่างยากซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง คล่องแคล่ว การที่ผู้เรียนเกิดทักษะได้ต้องอาศัยการฝึกฝนและกระทำอย่างสม่ำเสมอ
5. การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ พฤติกรรมที่ได้จากการฝึกอย่างต่อเนื่องจนสามารถปฏิบัติได้คล่องแคล่วว่องไวโดยอัตโนมัติ เป็นไปอย่างธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นความสามารถของการปฏิบัติในระดับสูง

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม เมื่อเกิดการเรียนรู้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสมอง หรือเรียกว่า ความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) ทำให้เมื่อพบเรื่องราวใหม่ ๆ หรือการเรียนรู้ใหม่ ๆ จะสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและรอบด้านมากขึ้น
2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทัศนคติ ค่านิยม (Affective Domain) บุคคลจะรับรู้ทางด้านอารมณ์ หรือสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ดีขึ้น
3. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) เกิดจากการใช้สมองในการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงการรับรู้ความรู้สึก ทัศนคติและค่านิยม แล้วนำสิ่งที่ได้มาปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ

กล่าวคือ ผู้เรียนทุกคนนั้นต้องมีพื้นฐานในการเรียนรู้แต่อาจจะไม่เท่ากัน เพราะคนเรามีการเรียนรู้ที่ต่างกัน บางคนพบเจอสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่นก็จะมีความรู้ความเข้าใจที่ต่างจากคนอื่น แต่ถ้าผู้เรียนมีพื้นฐานในการเรียนรู้คล้าย ๆ กันมีความรู้ ความเข้าใจ มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์คล้าย ๆ กัน ผลการเรียนรู้ของคนกลุ่มนี้ก็จะคล้ายกันด้วย จากทฤษฎีดังกล่าว จึงอาจสรุปได้ว่า มนุษย์เกิดการเรียนรู้จาก 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ โดยทุกด้านต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กัน ถึงจะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 2005) มีความเชื่อว่าความต้องการของบุคคลเป็นผลมาจากการเรียนรู้มากกว่าอย่างอื่น ความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้จึงมีอิทธิพลสูงใจให้บุคคลแสดงหรือประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของเขา ความต้องการในชีวิตของแต่ละคนจะแตกต่างกัน เนื่องจากความแตกต่างในสิ่งแวดล้อมทั้งครอบครัว ที่ทำงาน ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรม แมคเคลแลนด์ ได้กล่าวถึงความต้องการ 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (The Need for Achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา คุณลักษณะของคนที่มีความต้องการประสบความสำเร็จ ได้แก่

1.1 เป็นคนที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะรับภาระหรือมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ไม่ชอบเกี่ยงงาน จะค้นหาว่าปัญหาสามารถจะถูกแก้ไขได้โดยวิธีใดหรืออย่างไร

1.2 เป็นคนที่ตั้งเป้าหมายไว้สูงกว่าปกติ และชอบเสี่ยงกับเป้าหมายนั้น

1.3 เป็นคนที่ต้องการให้ผู้อื่นประเมินหรือบอกสิ่งที่เขาทำว่าเป็นอย่างไร

2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (The Need for Affiliation) เป็นความต้องการที่จะส่งเสริมและรักษาสัมพันธภาพอันอบอุ่นเพื่อความเป็นมิตรกับผู้อื่น บุคคลที่มีความต้องการมิตรสัมพันธ์สูง มีลักษณะดังนี้

2.1 เป็นคนที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะได้รับการยอมรับและให้ความเชื่อมั่นหรือให้กำลังใจจากผู้อื่น

2.2 เป็นคนที่มีแนวโน้มที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นตามความปรารถนาและบรรทัดฐานของผู้อื่นได้

2.3 เป็นคนที่มีความใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นอย่างแท้จริง

3. ความต้องการอำนาจ (The Need for Power) เป็นความต้องการที่จะมีอิทธิพลและครอบงำผู้อื่น บุคคลที่มีความต้องการอำนาจสูง มีลักษณะดังนี้

3.1 มีความปรารถนาที่จะมีอิทธิพลต่อผู้อื่นโดยตรง

3.2 มีความปรารถนาที่จะมีกิจกรรมในการควบคุมเหนือผู้อื่น

3.3 มีความสนใจในการรักษาสัมพันธภาพในการเป็นผู้นำ ผู้ตาม

ความต้องการอำนาจ แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) ความต้องการอำนาจที่เป็นส่วนตัว (Need for Personal Power) เป็นลักษณะของผู้ที่ชอบคุยโอ้อวด แสดงความเก่งเหนือคนอื่น ชอบข่มขู่ผู้อื่น

(2) ความต้องการอำนาจที่มาจากองค์กร (Need for Institutional) เป็นผู้ที่ยึดมั่นในระเบียบวินัย คำนี้ถึงผลประโยชน์ขององค์กร ต้องการมีอิทธิพลต่อคนอื่น ๆ ในองค์กร ต้องการได้รับการยกย่องชมเชยตามแนวความคิดของแมคเคลแลนด์ นั้น ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามความต้องการ ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องจูงใจโดยใช้วิธีที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าต้องการจูงใจผู้ปฏิบัติงานที่มี

ความต้องการความสำเร็จสูง ก็อาจมอบหมายงานที่ท้าทายความสามารถให้พวกเขา ได้รับผิดชอบ แต่ถ้าต้องการจูงใจผู้ปฏิบัติงานที่มีความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ก็อาจมอบหมายงานที่ต้องทำงานร่วมกันและจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไทเลอร์ (Tyler, 1950) กล่าวว่ากระบวนการประเมินผลเป็นกระบวนการที่จำเป็นในการที่จะรู้ถึงจุดประสงค์ของการศึกษา รวมถึงกระบวนการเรียนการสอน โดยเฉพาะกระบวนการศึกษาที่มุ่งหวังให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การประเมินผลก็ต้องประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง เพื่อรู้ผลการเรียนรู้

ชนิษฐา บุญภักดี (2552) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน อาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต และจากการใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป ซึ่งวัดได้ 2 แบบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ การวัดด้านปฏิบัติ และการวัดด้านเนื้อหา จะพบว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้กันทั่วไปมักอยู่ในรูปแบบของคะแนนหรือเกรดที่ได้จากโรงเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2549) ได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผลการศึกษาไว้ ดังนี้

การวัดผล (Measurement) หมายถึง กระบวนการหาปริมาณหรือจำนวนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งมาวัด ผลจากการวัดมักจะออกมาเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์หรือข้อมูล

เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมีมากมายหลายชนิดเพราะคนมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ หลากหลายไม่เหมือนกัน จึงได้คิดสร้างเครื่องมือขึ้นมาวัดในรูปแบบหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ตามที่ต้องการ บางครั้งก็วัดในสิ่งที่มีรูปร่างตัวตน บางครั้งวัดสิ่งที่เป็นนามธรรม ดังนั้น โดยทั่วไปจึงแบ่งการวัดออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. การวัดด้านวิทยาศาสตร์หรือกายภาพ ได้แก่ การวัดเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของวัตถุสิ่งของ และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ

2. การวัดด้านการศึกษา หรือด้านจิตภาพ หรือด้านสังคมศาสตร์ หรือด้านพฤติกรรมศาสตร์ ได้แก่ การวัดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรมไม่มีตัวตน โดยวัดพฤติกรรมของคนเท่านั้น ในด้านนี้ถ้ายึดตามหลักการจำแนกของบลูม (Bloom) และคณะ ได้แบ่งพฤติกรรมที่จะวัดออกเป็น 3 ลักษณะคือ

- 2.1 วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ การวัดเกี่ยวกับความรู้ความคิด

- 2.2 วัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย ได้แก่ การวัดเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด

- 2.3 วัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ได้แก่ การวัดเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

การวัดผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการหาปริมาณความสามารถเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการ อันสืบเนื่องมาจากการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องมือทางการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งมาวัด ผลจากการวัดจะออกมาเป็นจำนวน (คะแนน) หรือสัญลักษณ์ หรือข้อมูล

การทดสอบ เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผล ในการวัดผลด้านวิทยาศาสตร์หรือด้านกายภาพมักจะใช้คำว่าทดสอบ ปนกับคำว่าวัดผล เช่น การทดสอบการเป็นกรด-ด่าง ทดสอบการทำงานของเครื่องกล ซึ่งก็คือการวัดผลนั่นเอง

การทดสอบทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการวัดผลอย่างหนึ่งที่กระทำอย่างมีระบบ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถของบุคคล โดยใช้ข้อสอบหรือคำถามไปกระตุ้นให้สมองแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เป็นการวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย

การประเมินผล หมายถึง การตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลโดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความสูงน้ำหนัก ผลการสอบ เป็นต้น

จากความหมายข้างต้นชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญ 3 ประการคือ

1. การประเมินผลต้องกระทำหลังจากได้วัดผลมาแล้ว
2. การประเมินผลต้องมีเกณฑ์เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสิน
3. เมื่อวัดผลแล้วจะต้องนำผลจากการวัดมาทำการประเมินจึงจะช่วยให้กระบวนการวัดผล

และประเมินผลเสร็จสิ้นสมบูรณ์

การประเมินผลการศึกษาหมายถึง การตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลการศึกษาโดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง

เพื่อให้การวัดผลด้านการศึกษา มีความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุดผู้ที่ทำการวัดผลและประเมินผลจึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การประเมินผลเป็นศิลปะอย่างหนึ่งเพราะต้องอาศัยการตัดสินใจของผู้ประเมินซึ่งแต่ละคนตัดสินไม่เหมือนกันหรือกล่าวได้ว่าการประเมินผลไม่มีเครื่องมือใดๆต่างกับการวัดผลเพราะสามารถจัดหาเครื่องมือวัดด้านหรือทุกคนใช้เครื่องมือวัดอย่างเดียวกันย่อมวัดได้เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันดังนั้นการประเมินผลจากถูกต้องหรือผิดพลาดเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้ประเมินนั่นเอง

2. การประเมินผลการศึกษาที่ดีต้องมาจากการวัดผลที่ดีกล่าวคือต้องวัดผลให้ถูกต้องแม่นยำไม่คลาดเคลื่อนดังนั้นในการวัดผลการศึกษาเรื่องใด ๆ ต้องวัดหลาย ๆ ครั้งครั้งละมาก ๆ และตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

จุดมุ่งหมายของการวัดผลการศึกษา

สมนึก ภัททิยธนี, 2549 ชวาล แพรัตกุล, 2552 กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวัดผลการศึกษา ดังนี้

1. วัดผลเพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน
2. วัดผลเพื่อวินิจฉัย (Diagnosis) เป็นการวัดผลเพื่อค้นหาสมมติฐานว่าผู้เรียนเก่ง ไม่เก่งวิชาใดเนื่องด้วยสาเหตุใด
3. วัดผลเพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง (Placement) เพื่อจะได้ทราบว่า ณ เวลานั้นผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ความสามารถอยู่ตรงระดับไหน
4. วัดผลเพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบพัฒนาการ (Assessment) เพื่อดูว่าผู้เรียนแต่ละคนพัฒนาขึ้นจากเดิมเท่าใด

5. วัดผลเพื่อพยากรณ์ (Prediction) ว่าผู้เรียนเก่งด้านใด หรือควรส่งเสริมด้านใด
6. วัดผลเพื่อประเมิน (Evaluation) โดยส่วนมากเป็นการประเมินในภาพรวมว่าหลักสูตรมีวิธีการสอนที่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดไว้หรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ประโยชน์ของการวัดผลการศึกษา

ประโยชน์ต่อผู้เรียน

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบว่าตนเองมีความรู้ความสามารถ เหนือใครเพียงใด อยู่ในระดับใด มีข้อบกพร่องจะได้ปรับปรุงแก้ไข
2. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสามารถและความถนัดของตนเอง
3. ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน

ประโยชน์ต่อผู้สอน

1. เป็นข้อมูลให้ผู้สอนได้เตรียมการเรียนการสอนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้ผู้สอนทราบว่าผลการสอนของตนเป็นอย่างไร จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
3. ช่วยให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียน

ประโยชน์ต่อการบริหาร

1. ช่วยในการวางแผนการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา
2. ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การใช้หลักสูตร
3. เป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไปของสถานศึกษา
4. เป็นหลักฐานด้านการศึกษาในการรับผู้เข้าศึกษา การจัดการศึกษา ผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา

หลักการวัดผลการศึกษา

การวัดผลการศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับหลักการวัดผลหรือวิธีการวัด หากไม่มีหลักในการวัดแล้วจะไม่สามารถวัดพฤติกรรมตามที่ต้องการได้ หรือต้องการวัดสิ่งหนึ่งแต่ได้ผลออกมาเป็นสิ่งหนึ่ง ดังนั้นในการวัดผลที่ดีต้องยึดหลักการวัดผลเบื้องต้น ดังนี้

1. วัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน กล่าวคือ การวัดผลจะเป็นสิ่งตรวจสอบผลจากการสอนของผู้สอน
2. เลือกใช้เครื่องมือวัดที่ดีและเหมาะสม
3. ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด เมื่อจะใช้เครื่องมือวัดชนิดใด ต้องระวังความบกพร่องของเครื่องมือหรือวิธีการวัด ต้องมีความสนใจหรือฝึกทักษะในการวัดอยู่เสมอ จึงจะแก้ไขป้องกันข้อบกพร่องเหล่านี้ได้
4. ประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง เมื่อได้ผลจากการวัดออกมาแล้วต้องนำไปประเมินผลจึงจะช่วยให้การวัดผลและประเมินผลมีความหมาย และในการประเมินผลนั้นเกณฑ์ที่ใช้เป็นสิ่งสำคัญมาก ต้องแปลผลให้ถูกต้องสมเหตุสมผลและมีความยุติธรรม การวัดผล ประเมินผลจึงเกิดประโยชน์ได้เต็มที่

5. ใช้การวัดผลให้คุ้มค่า การวัดผลที่ดีมีได้มุ่งหวังเพียงประเด็นที่ว่า ผู้เรียนจำเนื้อหาได้มากน้อยเพียงใด หรือใครได้คะแนนอยู่ในระดับใด จุดประสงค์ของการวัดก็คือ เพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน ต้องค้นหาว่าผู้เรียนแต่ละคนเด่นด้อยในเรื่องใด และหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้น พร้อมทั้งหาวิธีปรับปรุงการสอนของผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เครื่องมือและเทคนิคการวัดผลการศึกษา

สมนึก ภัททิยธนี (2549) ชวาล แพร์ตกุล (2552) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้แบ่งเครื่องมือในการวัดผลการเรียน ดังนี้

1. การทดสอบ (Test) วิธีวัดผลชนิดนี้มีความสำคัญและใช้มากที่สุดในวงการศึกษาการทดสอบที่ดีจะช่วยให้ผู้สอนทราบสถานภาพของผู้เรียน ได้ง่ายกว่าแบบอื่น ๆ อาทิ แบบทดสอบอัตนัย (Subjective Test) แบบทดสอบปรนัย (Objective Test) แบบถูก-ผิด (True-false) แบบจับคู่ (Matching) แบบเติมคำ (Completion Type) แบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

2. การจัดอันดับคุณภาพ (Rating scale) คือการวัดความรู้ที่ใช้แบบทดสอบหรือข้อสอบเป็นเครื่องมือแล้วให้ผลออกมาเป็นตัวเลขคะแนนกับการวัดความประพฤติหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรม การวัดผลแบบนี้ใช้ได้ถ้าต้องการจะวัดหรือให้คะแนน เกี่ยวกับคุณค่าหรือคะแนนคุณภาพของลักษณะนามธรรมต่าง ๆ ที่ไม่สามารถวัดออกมาได้เป็นตัวเลขโดยตรง เช่น ในการให้คะแนนความประพฤติ คะแนนพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม ทักษะคิด การฝึกปฏิบัติ

3. แบบสอบถามและแบบสำรวจต่าง ๆ (Questionnaire and Checklist) ได้แก่ checklist เป็นเครื่องมือที่สร้างง่ายใช้คล่อง มีประโยชน์มากเราสามารถทำให้เหมาะสมกับความต้องการของเราในเรื่องใดก็ได้

Rating scale การวัดแบบนี้ก็คล้ายข้อสอบแบบเลือกตอบ

Inventory เป็นเครื่องมือที่ถามเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความสนใจ ทักษะคิด พฤติกรรมและคุณธรรมด้านต่าง ๆ ผู้ตอบจะใช้วิธีตอบเพียงชนิดเดียวจากตัวอย่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่สมมติขึ้น

4. การสังเกต (Observation) เครื่องมือชนิดนี้ใช้ตาและหูเป็นสำคัญ โดยจำกัดการดู ฟัง เฉพาะเรื่องอย่างมีความมุ่งหมาย ด้วยความพินิจพิเคราะห์ มีการบันทึก รวมถึงใช้เครื่องมืออื่น ๆ ควบคู่กับการสังเกตด้วยเสมอ

5. การสัมภาษณ์ (Interview) เครื่องมือประเภทนี้ดีกว่าการสังเกตตรงที่มีการสื่อสารกันด้วยภาษา คือ ใช้ทั้ง ปาก ตา และหู เป็นสื่อในการวัด การสัมภาษณ์จะเป็นการสนทนาที่มีความมุ่งหมายตามวัตถุประสงค์ ที่มีการกำหนดล่วงหน้าไว้แล้ว

6. การบันทึกย่อยและระเบียบนสะสม (Anecdotal record and Cumulative record) การบันทึกย่อย เป็นการจดบันทึกข้อเท็จจริงที่ประจักษ์แล้วของพฤติกรรมเดี่ยวอันเด่นชัด และพฤติกรรมที่มีความสำคัญต่ออนาคต สำหรับระเบียบนสะสมนับเป็นเครื่องมือที่แสดงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและอนาคต

7. สังคมมิติ (Sociometry) เป็นเทคนิคสำหรับหาโครงสร้างทางสังคมว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

8. การให้ปฏิบัติและการนำไปใช้ (Situational test) คือการเรียนรู้เรื่องอะไรแล้วให้ปฏิบัติเรื่องนั้นให้ดู การวัดผลในภาคปฏิบัติควรคำนึงถึงปริมาณ คุณภาพ และกระบวนการปฏิบัติ ครบทั้ง 3 ประการ

9. การศึกษารายบุคคล (Case study) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง โดยควรกำหนดเรื่องราวให้ชัด แล้วจึงไปศึกษาประวัติให้ละเอียด ทั้งทางร่างกาย การเรียนนิสัย สติปัญญา สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ เมื่อรวบรวมเสร็จแล้วให้นำมาตีความและวิเคราะห์ปัญหาที่จะแก้

10. การให้สร้างจินตนาการ (Projective technique) หลักการคือให้ผู้เรียนไปเผชิญกับสถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าจะเกิดอะไรตามมาหรือจะแก้ปัญหานั้นๆอย่างไร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กำหนดคุณลักษณะและชนิดของข้อสอบที่ดี ว่าข้อสอบที่ดีจะทำให้เกิดการวัดและประเมินผลดีตามไปด้วย สามารถนำไปแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนได้ ดังนี้

1. เทียบตรง แบบทดสอบสามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง ตรงตามความมุ่งหมาย วัดได้เที่ยงตรงตามเนื้อหา เทียบตรงตามโครงสร้าง เทียบตรงตามสภาพ เทียบตรงตามการพยากรณ์

2. ยุติธรรม ข้อสอบต้องครอบคลุมหลักสูตรทั้งเนื้อหาวิชาและสมรรถภาพสมอง ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนฉลาดและไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนด้อยกว่า

3. งามลึก ข้อสอบที่ดีจะไม่ถามแต่เพียงความรู้ ความจำ หรือเนื้อหาความรู้เพียงเบื้องต้น แต่ควรให้นำความรู้ไปวิเคราะห์วิจารณ์ และใช้สถานการณ์จริงในการสอบเป็นการวัดความรู้ตามแนวคิด

4. ยั่วยุ เป็นข้อสอบที่ชวนให้อยากลองสอบ กระตุ้นความสนใจ ทำให้ผู้เรียนมีความคิดว่าต้องเตรียมตัวให้เรียนดีขึ้น

5. จำเพาะเจาะจง ข้อสอบต้องมีคำถามและคำตอบมุ่งถามเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่กำกวม ไม่ถามแบบครอบจักรวาล

6. ปรนัย ควรเป็นข้อสอบที่ต้องเข้าใจคำถามตรงกัน ต้องตรวจได้คะแนนตรงกันและต้องแปลความหมายของคะแนนอย่างแจ่มชัด

7. มีประสิทธิภาพ ข้อสอบต้องสามารถให้คะแนนเที่ยงตรง เชื่อถือได้และใช้เวลาสอบน้อยสุด

8. ยากง่ายพอเหมาะ ข้อสอบแต่ละข้อมีความยากง่ายใกล้เคียง .05 และสามารถให้คะแนนเฉลี่ยทั้งห้องราว ๆ 50% ของคะแนนเต็มหรือสูงกว่านั้นเล็กน้อย

9. ต้องเชื่อมั่นได้ สามารถให้คะแนนได้คงที่

10. มีอำนาจจำแนก สามารถแยกคนเก่งกับอ่อนออกจากกันได้จริง มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

4. พฤติกรรมในการเรียน

การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอันเป็นผลจากการฝึกและประสบการณ์ มิใช่ผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติ สัญชาตญาณ วุฒิภาวะ หรือการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวของร่างกาย (Hilgard and Bower, 1975)

การเกิดจะการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง 3 ประการ จึงจะเรียกว่าเป็นการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก และการเปลี่ยนแปลงทางการเคลื่อนไหวของร่างกายเพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ (Bloom, 1976)

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่ค่อนข้างถาวร และเป็นไปในทางที่สังคมต้องการ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (ยุทธโกยวรรณ์, 2550)

การเรียนรู้ประกอบด้วยลำดับขั้น 7 ขั้น ซึ่ง ครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้กำหนดไว้ ดังนี้

1. สถานการณ์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนต้องเผชิญ
2. ลักษณะประจำตัวบุคคล คุณสมบัติของผู้เรียนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ความสามารถทางสมอง เจตคติ ความสนใจ ความพร้อม
3. เป้าหมาย สิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังจะได้จากการเรียนรู้
4. การแปลความหมาย ความสามารถในการเพ่งความสนใจไปยังสถานการณ์ที่แวดล้อมอยู่ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้วเลือกวิธีตอบสนองที่คาดว่าจะได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
5. การกระทำจะเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้เรียนได้แปลความหมายของสถานการณ์ที่เผชิญอยู่แล้วเลือกกระทำสิ่งที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ตนเอง
6. ผลการปฏิบัติ เมื่อผู้เรียนพึงพอใจต่อการกระทำ ผู้เรียนจะนำพฤติกรรมนั้นไปใช้ในสถานการณ์ที่ใหม่มีความคล้ายคลึงกัน
7. ปฏิกริยาต่อความล้มเหลว เมื่อผู้เรียนล้มเหลวหรือไม่พึงพอใจ แล้วทดลองแสวงหาพฤติกรรมใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดความพึงพอใจ

ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ

1. ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ได้แก่

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขของพาฟลอฟ (Pavlov, 1929) พาฟลอฟ กล่าวว่า การเรียนรู้ของสิ่งมีชีวิตเกิดจากการวางเงื่อนไข โดยพาฟลอฟได้ทดลองกับสุนัข ด้วยการสั่นกระดิ่งแล้วเอาผงเนื้อเข้าปากสุนัข ทำซ้ำ ๆ กัน หลาย ๆ ครั้ง ในลักษณะเดียวกัน จนสุนัขเกิดความเคยชินกับเสียงกระดิ่ง เมื่อได้กินผงเนื้อเป็นเวลาหลายครั้งติดต่อกัน สุนัขจะหลั่งน้ำลายเมื่อมีผงเนื้อในปาก แต่เมื่อนำผงเนื้อมากับเสียงกระดิ่งเพียงไม่กี่ครั้ง เสียงกระดิ่งเพียงอย่างเดียวก็ทำให้สุนัขน้ำลายไหลได้ แสดงว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นในสุนัข เดิมที่สุนัขไม่ได้หลั่งน้ำลายเมื่อได้ยินเสียงกระดิ่ง แต่เมื่อนำกระดิ่งไปคู่กับผงเนื้อสุนัขก็

หลังน้ำลายเมื่อได้ยินเสียงกระดิ่ง โดยไม่ต้องมีผงเนื้อ พาฟลอป จึงสรุปสถานการณ์การเรียนรู้ของการทดลองได้ 4 ประการ ได้แก่

1. กฎการลบพฤติกรรม (Law of Extinction) ความเข้มข้นของการตอบสนองจากลดลงเรื่อย ๆ ถ้าร่างกายได้รับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขกับสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขห่างออกไปมากขึ้น
2. กฎแห่งการคืนกลับ (Law of Spontaneous Recovery) การตอบสนองที่เกิดจากการวางเงื่อนไขที่ลดลงไป เพราะได้รับแต่สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเพียงอย่างเดียวจะปรากฏขึ้นอีก และเพิ่มขึ้นถ้าร่างกายมีการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยไม่ต้องมีสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข
3. กฎแห่งความคล้ายคลึงกัน (Generalization) ถ้าผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยแสดงอาการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขหนึ่งแล้ว ถ้ามีสิ่งเร้าอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกันกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม ผู้เรียนจะตอบสนองเหมือนกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น
4. กฎแห่งการจำแนก (Discrimination) ถ้าผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยแสดงอาการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม ผู้เรียนจะตอบสนองแตกต่างกันไปจากสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขขึ้น

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขของวัตสัน (Watson, 1958) วัตสันได้นำทฤษฎีของพาฟลอปมาใช้และนำมาทดลองกับคนโดยมีความรู้สึกและอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง อารมณ์ที่เกิดขึ้นเช่นอารมณ์กลัว ซึ่งมีผลต่อสิ่งเร้าบางอย่างตามธรรมชาติอยู่แล้ว ก็จะทำให้กลัวสิ่งเร้าอื่น ๆ ได้ด้วย การนำหลักการเรียนรู้มาวางเงื่อนไขก็คือ ต้องสร้างความชอบในสิ่งที่เรียนเพื่อเป็นการปรับพฤติกรรมและนำหลักการเรียนรู้มา ดังนี้

1. การนำหลักการลดพฤติกรรมมาใช้ โดยการลดในสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ซ้ำซาก มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย
2. การนำกฎความคล้ายคลึงกันมาใช้ เป็นการเปรียบเทียบเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น
3. การนำกฎแห่งการจำแนกมาใช้ เพื่ออธิบายถึงความแตกต่างของสิ่งที่เรียน

1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขของสกินเนอร์ (B.F. Skinner, 1950) สกินเนอร์ได้ทำการทดลองหนูและนกพิราบ พบว่าการเรียนรู้เกิดจากผู้เรียนเป็นผู้กระทำ โดยการมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ซึ่งถ้าการกระทำใดได้รับการเสริม ผู้เรียนมีแนวโน้มจะทำพฤติกรรมนั้นอีก นั่นคือ กฎแห่งการเสริมแรงโดยมีกฎการเรียนรู้ที่ได้จากการทดลอง 2 ข้อ คือ 1) การกำหนดตารางการเสริมแรงเช่น เวลา พฤติกรรม 2) อัตราการตอบสนอง เป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดขึ้นมากน้อยและนานคงทนถาวรเพียงใด ย่อมแล้วแต่ตารางการเสริมรแรงนั้น

การเสริมแรงมี 4 วิธี คือ

1. การเสริมแรงโดยใช้เวลากำหนดแบบแน่นอน (Fixed Interval) เป็นวิธีที่ใช้เวลาที่คงที่ กำหนดเป็นมาตรฐาน
2. การเสริมแรงโดยใช้พฤติกรรมกำหนดแบบแน่นอน (Fixed Ratio) เป็นวิธีที่ใช้พฤติกรรมการตอบสนองที่คงที่เป็นเกณฑ์ว่าจะให้การตอบสนองเกิดขึ้นกี่ครั้ง จึงจะให้การเสริมแรง 1 ครั้ง

3. การเสริมแรงโดยใช้ช่วงเวลาไม่แน่นอนเป็นเกณฑ์ (Variable Interval) เป็นวิธีที่กำหนดโดยใช้ช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนในการให้การเสริมแรงแต่ละครั้ง

4. การเสริมแรงโดยใช้ช่วงของพฤติกรรมไม่แน่นอนเป็นเกณฑ์ (Variable Ratio) เป็นวิธีที่ใช้ช่วงของพฤติกรรมที่ไม่แน่นอนกำหนดเป็นเกณฑ์ในการให้การเสริมแรงแต่ละครั้ง

1.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์ (Hull, 1942)

เป็นทฤษฎีการวางเงื่อนไข โดยอาศัยการต่อเนื่องระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ฮัลล์เชื่อว่าพฤติกรรมการเรียนรู้เกิดจากแรงขับ คือ ความหิว ความกระหาย กับอุปนิสัยของบุคคล เมื่อได้รับการเสริมแรง เขียนเป็นสมการ คือ

$$\text{พฤติกรรม (Behavior)} = \text{แรงขับ (Drive)} \times \text{นิสัย (Habit)}$$

โดยฮัลล์สรุปปรากฏการณ์การเรียนรู้ ดังนี้

1. การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง การให้รางวัลเพื่อให้เกิดแรงขับ
2. การถ่ายโยงการเรียนรู้ เป็นการตอบสนองการเรียนรู้ใหม่ที่คล้ายคลึงกับการเรียนรู้เดิม
3. การยับยั้งปฏิกิริยา (Reactive Inhibition) เป็นปฏิกิริยาที่เกิดจากความเมื่อยล้าเมื่อได้รับการพักผ่อนก็จะเริ่มเรียนรู้อีก
4. การก้าวเข้าสู่เป้าหมาย (The Goal Gradient) โดยการใช้เวลาเป็นหลักโดยยิ่งเข้าใกล้เป้าหมายเท่าใดผู้เรียนยิ่งตอบสนองการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
5. การตอบสนองหลายรูปแบบก่อนบรรลุเป้าหมาย (Practical Anticipatory Goal Reaction) เป็นการลองผิดลองถูกเพื่อจะได้รูปแบบที่ถูกต้อง
6. การลำดับพฤติกรรมเพื่อจัดกลุ่มนิสัย (Habit Family Hierarchy) เพื่อแสดงวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคน

1.5 ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike)

ธอร์นไดค์ กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง โดยมีสิ่งภายนอกเป็นตัวเสริมแรงการเรียนรู้ ในทฤษฎีนี้มีกฎ 3 ข้อ ได้แก่

- ก. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือสภาพความพร้อมของผู้เรียนทั้งร่างกายและจิตใจ
- ข. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) เป็นการสร้างความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้อง โดยการฝึกหัดซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวร
- ค. กฎแห่งผลที่ได้รับ (Law of Affect) คือ ผลที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ ถ้าผู้เรียนพอใจก็แสดงพฤติกรรมนั้นอีก ถ้าไม่พอใจก็จะไม่ยอมเรียน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้สรุปทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ว่าเป็นการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม เน้นพฤติกรรมที่สังเกตได้ สภาพแวดล้อมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม พฤติกรรมการเรียนรู้ถูกกำหนดโดยประสบการณ์ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง วิธีการสามารถปรับเปลี่ยนได้ สร้างได้ โดยมีเงื่อนไข มีการเสริมแรง ให้รางวัล มีการลงโทษ

2 ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจหรือทฤษฎีปัญญา ได้แก่

2.1 ทฤษฎีกลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt's Psychology, 1912)

กลุ่มเกสตัลท์ มีความเห็นว่าการเรียนรู้เกิดจากการจัดประสบการณ์ทั้งหลายที่อยู่กระจัดกระจายให้มารวมกันแล้วจึงพิจารณาส่วนย่อยต่อไปโดยการเรียนรู้มี 2 ลักษณะคือ

ก. การรับรู้ (Perception) เป็นการแปลความหมายจากการสัมผัสด้วยอวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และผิวหนัง

ข. การหยั่งเห็น (Insight) คือ การเกิดความคิดขึ้นมาทันทีในขณะที่ประสบปัญหา โดยมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาเป็นขั้นเป็นตอน ตามสภาพการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น อาศัยความรู้ความเข้าใจที่เคยเรียนมา เป็นการมองเห็นช่องทางในการแก้ปัญหาอย่างทันทีทันใด

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของทอลแมน (Tolman, 1886-1959)

หลักการเรียนรู้ของทฤษฎีทอลแมนมีดังนี้

ก. ความคิด ความเข้าใจ เป็นตัวแปรในการเรียนรู้ที่ตีความหมายของสิ่งที่เรียนให้ผู้เรียนสามารถเลือกพฤติกรรมได้

ข. การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเรียนเพื่อเลือกพฤติกรรม การเรียนรู้เครื่องหมาย ต้องอาศัยการคาดคะเนเป็นหลัก การที่จะคาดคะเนสิ่งต่างๆ ผู้เรียนต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ ได้ดีพอสมควร

ค. สิ่งที่เรียนรู้ต้องมีความสำคัญและมีความหมาย จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมต่อระหว่างสิ่งที่เรียนรู้เดิมและสิ่งใหม่ได้

ง. การเรียนรู้แอบแฝง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ยังไม่ได้รับการเสริมแรง

2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูเนอร์ (Bluner)

บลูเนอร์ กำหนดหลักการเรียนรู้ไว้ว่า

1. การเรียนรู้จะต้องเกิดความคิดสร้างสรรค์และต้องเกิดอย่างฉับไว

2. การทำความเข้าใจเป็นพื้นฐานที่จะช่วยในการเรียนรู้

3. ต้องจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระเบียบ

4. การมีแนวคิดพื้นฐาน จะเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้อื่นได้

5. การจัดโครงสร้าง จะช่วยให้การเรียนรู้ต่อเนื่อง ไม่เกิดช่องว่างระหว่างความรู้พื้นฐานกับ

ประสบการณ์ใหม่

โดยข้อสังเกตเกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาไว้ 6 ลักษณะ คือ

1. ความเจริญเติบโตทางสติปัญญา สังเกตได้จากการเพิ่มการตอบสนองที่ไม่ผูกพันกับสิ่งเร้า เฉพาะตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นขณะนั้นมากขึ้น

2. ความเจริญเติบโตทางสติปัญญาขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในตัวคนสู่ระบบเก็บรักษาที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม

3. ความเจริญเติบโตทางสติปัญญาเกี่ยวข้องกับการเพิ่มขีดความสามารถที่จะพูดกับตนเองและคนอื่น ๆ

4. ความเจริญเติบโตทางสติปัญญาขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ที่เป็นระบบ และโดยบังเอิญระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

5. การสอนสามารถอำนวยความสะดวกได้โดยสื่อทางภาษาซึ่งจบลงโดยไม่เพียงแต่เป็นสื่อสำหรับการแลกเปลี่ยนเท่านั้น

6. การพัฒนาทางสติปัญญา เห็นได้จากการเพิ่มความสามารถที่จะจัดการกับตัวเลือกหลาย ๆ อย่างได้ในเวลาเดียวกัน ความสามารถที่จะเฝ้าดูขั้นตอนต่าง ๆ ในระยะเวลาเดียวกัน และความสามารถที่จะจัดเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะที่เหมาะสมกับความต้องการหลาย ๆ อย่าง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

6.1 การเรียนรู้จากการสัมผัส (The Enactive Mode)

6.2 การเรียนรู้จากภาพความจำ (The Iconic Mode)

6.3 การเรียนรู้จากสัญลักษณ์ (The Symbolic Mode)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) สรุปทฤษฎีการเรียนรู้ความรู้ความเข้าใจหรือทฤษฎีปัญญาวา

ก. การเรียนรู้สถานการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นในการแก้ปัญหา ผู้เรียนต้องมองเห็นการรับรู้แบบต่าง ๆ และสามารถรวมปรากฏการณ์เข้าด้วยกัน จึงจะมองเห็นปัญหาและวิธีแก้ปัญหา

ข. การจัดและรวบรวมความรู้เข้าด้วยกันเป็นสิ่งสำคัญ

ค. การเรียนรู้ต้องอาศัยความเข้าใจจะได้อยุ่นาน และสามารถถ่ายโยงไปสู่การเรียนรู้วิธีอื่นที่ดีกว่าการท่องจำ

ง. การแสดงความเข้าใจ เป็นสิ่งที่จะบอกว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้

จ. การตั้งเป้าหมายของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญต่อการจูงใจให้เกิดการเรียนรู้

ฉ. วิธีการคิดเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ และค้นพบสิ่งใหม่ๆ

3. ทฤษฎีของกลุ่มมนุษยนิยม (Humanisticism)

3.1 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

มาสโลว์อธิบายว่ามนุษย์มีความต้องการทางกายภาพคนเรามากจะต้องสนองความต้องการทางร่างกายซึ่งเป็นความต้องการเบื้องต้นแล้วจึงจะสนองความต้องการทางด้านจิตใจโดยมีความต้องการ 5 ประการได้แก่

1. ความต้องการทางกายภาพ คือ อาหาร น้ำ อากาศ การนอนหลับพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย

3. ความต้องการความรักและการยอมรับ

4. ความต้องการการยกย่องจากผู้อื่น

5. ความต้องการการประสบความสำเร็จในชีวิต

3.2 ทฤษฎีของโรเจอร์ (Rogers,1986)

เป็นการเรียนรู้ที่ปล่อยให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาของตัวเอง โดยครูจะเป็นผู้ดูแลอยู่ห่าง ๆ และเป็น ที่ปรึกษา เป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียน สร้างบรรยากาศ กำหนดรูปแบบ กฎ ระเบียบ โรเจอร์เชื่อว่า การปฏิบัติจะทำให้เกิดปัญญาและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

3.3 ทฤษฎีของคอมบ์ส (Combs,1949)

เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่า ความเข้าใจนำไปสู่การเรียนรู้และกิจกรรมอื่น ๆ ผู้เรียนสามารถปรับความ เชื่อและการรับรู้ได้ คิดหาเหตุผลด้วยตนเอง และคิดได้ในทางที่ดี ครูเป็นผู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การนำหลักการเรียนรู้ของทฤษฎีมนุษยนิยมไปใช้ในการเรียนการสอน ปรียาพร วงศ์อนุตร โรจน์ (2553) กล่าวว่าสามารถนำไปใช้ได้ดังนี้

- ก. การสอนควรมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ
- ข. การสอนจะเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงมากกว่าครูเป็นผู้แสดง ให้นักเรียนร่วมกิจกรรม และ แก้ปัญหาด้วยตนเอง

ค. เน้นความรู้สึกนึกคิด ค่านิยมของผู้เรียน

ง. เปิดโอกาสให้เลือกเรียนตามความสนใจ

จ. สร้างบรรยากาศในการเรียน โดยให้ความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

ฉ. ควรตอบสนองความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน

ช. ครูมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน

4 ทฤษฎีผสมผสาน (Integrated Theory) ได้แก่

ทฤษฎีของกาเย่ (Gane) ซึ่งผสมผสานระหว่างทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และทฤษฎีความรู้ความ เข้าใจและทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) โดยกาเย่ กำหนดการเรียนรู้เป็น 8 ขั้นตอน คือ

1. การเรียนรู้สัญญาณ (Sign Learning)
2. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus Response Learning)
3. การเรียนรู้การเชื่อมโยง (Chaning)
4. การเชื่อมโยงทางภาษา (Verbal Association)
5. การแยกประเภท (Multiple Discrimination Learning)
6. การเรียนรู้ความคิดรวบยอด (Concept Learning)
7. การเรียนรู้หลักการ (Principle Learning)
8. การเรียนรู้การแก้ปัญหา (Problem-Solving Learning)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom, 1976) บลูมเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ว่า จุดมุ่งหมายทางการ ศึกษา มี 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) โดยมีข้อกำหนดสำคัญ คือ

ก พื้นฐานของผู้เรียนเป็นหัวใจในการเรียน ถ้าพื้นฐานคล้ายคลึงกันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะไม่แตกต่างกัน

ข. คุณลักษณะของแต่ละคน ความรู้ที่จำเป็นก่อนเรียน แรงจูงใจในการเรียน คุณภาพการสอน ขนิษฐา บุญภักดี (2552) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียน คือพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกหรือความสนใจในการเรียน ได้แก่ พฤติกรรมก่อนเรียน เช่น การอ่านบทเรียนล่วงหน้า การเตรียมอุปกรณ์การเรียน พฤติกรรมระหว่างเรียน คือ การมีส่วนร่วมในระหว่างเรียน เช่น จดบันทึก ตอบข้อซักถาม และ พฤติกรรมหลังเรียน คือ การทบทวนบทเรียน ซึ่งพฤติกรรมการเรียนนี้เป็นพฤติกรรมที่นำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน และสามารถปฏิบัติหรือฝึกฝนเป็นประจำจนกลายเป็นนิสัย

ศรัณย์ รื่นณรงค์ (2553) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียน คือ พฤติกรรมเคยชินของบุคคลที่แสดงออกเป็นประจำ สม่ำเสมอ เกี่ยวกับการเรียนจนกลายเป็นโปรแกรมควบคุมจิตใจและพฤติกรรมให้มีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการเรียน มุ่งมั่นแสวงหาความรู้ แบ่งเวลาและมีความรับผิดชอบในการเรียน หรือแนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมทางการเรียน

พรจันทร์ โพธิภาค (2554) กล่าวว่า ทักษะคิดและนิสัยในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกรู้สีกที่มีต่อการเรียน โดยการแสดงออกในรูปของความพึงพอใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือสนับสนุน หรือไม่ชอบในการเรียน หากนักศึกษามีทักษะคิดและนิสัยในการเรียนที่ดี จะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีและสามารถสำเร็จการศึกษาได้

กานดา คำมาก และภัทราวรรณ สุนทราศรี (2558) กล่าวว่าพฤติกรรมการเรียน หมายถึง การแสดงออกและการปฏิบัติตัวของนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรียนของตนเอง และการแสดงออกดังกล่าวมีทั้งพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี ดังนั้น นักศึกษาจึงควรมีการปรับปรุงตนเองในด้านพฤติกรรมที่ไม่ดี เนื่องจากพฤติกรรมที่ไม่ดีอาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ และในด้านพฤติกรรมที่ดีควรมีการรักษาไว้หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมเพื่อความสำเร็จในการศึกษา

5. เจตคติต่อการเรียน

จากการรวบรวมข้อมูลทางด้านจิตวิทยาซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารอื่น ๆ และเว็บไซต์จิตวิทยาการศึกษา (<https://sites.google.com/site/psychologymcu5/system/app/pages/sitemap/hierarchy>) สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

เจตคติมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Attitude เดิมที่เรามักใช้คำว่าทัศนคติแต่ปัจจุบันเราใช้คำว่าเจตคติแทน มีผู้ให้ความหมายของคำว่าเจตคติหลายท่านดังสรุป คือ

เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกที่คนเรามีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือหลายสิ่ง ในลักษณะที่เป็นอัตวิสัย (Subjective) อันเป็นพื้นฐานเบื้องต้น หรือการแสดงออกที่เรียกว่า พฤติกรรม เจตคติ เป็นสภาพความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงประเมินที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ สภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลทำให้เกิดมีท่าทีหรือมีความคิด เห็นรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ เห็นหรือไม่เห็นด้วย

องค์ประกอบของเจตคติ

องค์ประกอบของเจตคติที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การรู้ (Cognition) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ เช่น ทศนคติ ต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ก็คือ จะประกอบด้วยความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้วว่า น่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ ดีหรือไม่ดี และยังรวมไปถึงความเชื่อในใจว่าควรจะมีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างไร ต่อเป้าหมาย ทศนคตินั้นจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้น การรู้และแนวโน้มพฤติกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

2. ความรู้สึก (Feeling) หมายถึง อารมณ์ที่มีต่อเป้าหมาย เจตคตินั้นเป้าหมายจะถูกมองด้วยอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบ ถูกใจหรือไม่ถูกใจ ส่วนประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกนี้เองที่ทำให้บุคคลเกิดความตึงเครียด ซึ่งอาจกระตุ้นให้มีปฏิกิริยาตอบโต้ได้หากมีสิ่งขัดกับความรู้สึกมากระทบ

3. แนวโน้มพฤติกรรม (Action tendency) หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมายเขาจะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางลบต่อเป้าหมายเขาก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำลายหรือทำร้ายเป้าหมายนั้นเช่นกัน

เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ของบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากแต่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดต้องภายหลัง เมื่อตนเองได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ๆ แล้ว ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า เจตคติเกิดขึ้นจากเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมความคิดอันเกิดจากประสบการณ์
2. เกิดจากความประทับใจ
3. เกิดจากการเห็นตามคนอื่น

คุณลักษณะของเจตคติ

เจตคติมีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัวบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่าจะมีประสบการณ์ที่เหมือนกันก็เป็นเจตคติที่แตกต่างกันได้ ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. เจตคติเป็นการเตรียม หรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมความพร้อมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่สังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลว่าชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ เกี่ยวข้องกับอารมณ์ด้วย

3. เจตคติมีทิศทางของการประเมิน คือ ลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกหรือประเมินว่าชอบ พอใจ เห็นด้วย ก็คือเป็นทิศทางในทางที่ดี เรียกว่าเป็นทิศทางในทางบวก และถ้าประเมินออกมาในทางไม่ดี เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจ ก็มีทิศทางในทางลบ เจตคติทางลบไม่ได้หมายความว่าไม่ควรมีเจตคตินั้นเป็นเพียงความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

4. เจตคติมีความเข้ม คือ มีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมากหรือไม่เห็นด้วยอย่าง

มากก็แสดงว่ามีความเข้มสูง ถ้าไม่ชอบเลยหรือเกลียดที่สุดก็แสดงว่ามีความเข้มสูงไปอีกทางหนึ่ง

5. เจตคติมีความคงทน เจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่นและมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคนนั้น การยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งใดทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก

6. เจตคติมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายในเป็นสภาวะทางจิตใจ ซึ่งหากไม่ได้แสดงออกก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไรในเรื่องนั้น เจตคติเป็นพฤติกรรมภายนอกแสดงออกเนื่องจากถูกกระตุ้น และการกระตุ้นยังมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย

7. เจตคติต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้น ไม่จำเป็นว่าเจตคติที่แสดงออกจากพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอกจะต้องตรงกัน เพราะก่อนแสดงออกนั้นก็ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของสังคม แล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก

การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

การเปลี่ยนแปลงเจตคติมี 2 ทาง

1. การเปลี่ยนแปลงในทางเดียวกัน (Congruent Change) หมายถึง เจตคติเดิมของบุคคลที่เป็นไปในทางบวกจะเพิ่มมากขึ้นในทางบวก แต่ถ้าเจตคติเป็นไปในทางลบก็เพิ่มมากขึ้นในทางลบด้วย

2. การเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง (Incongruent Change) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเจตคติเดิมของบุคคลที่เป็นไปในทางบวกจะลดลงและไปเพิ่มทางลบ

หลักการของการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

การเปลี่ยนแปลงเจตคติ มีหลักการว่าเจตคติที่เปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันเปลี่ยนได้ง่ายกว่าเจตคติที่เปลี่ยนแปลงไปคนละทาง เพราะการเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันมีความมั่นคง ความคงที่มากกว่าการเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่อไปนี้

1. ความสุดขีด (Extremeness) เจตคติที่อยู่ปลายสุดเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าเจตคติที่ไม่รุนแรงนัก เช่น ความรักที่สุดและความเกลียดที่สุดเปลี่ยนแปลงยากกว่าความรักและความเกลียดที่ไม่มากนัก

2. ความซับซ้อน (Multi complexity) เจตคติที่เกิดจากสาเหตุเดียวกันเปลี่ยนได้ง่ายกว่าเกิดจากหลาย ๆ สาเหตุ

3. ความคงที่ (Consistency) หมายถึง เจตคติที่เป็นความเชื่อฝังใจ เปลี่ยนแปลงยากกว่าเจตคติทั่วไป

4. ความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง (Interconnectedness) เจตคติที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะที่เป็นไปในทางเดียวกันเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าเจตคติที่มีความสัมพันธ์ไปในทางตรงกันข้าม

5. ความแข็งแกร่งและจำนวนความต้องการ (Strong and Number of Wants Served) หมายถึง เจตคติที่มีความจำเป็นและความต้องการในระดับสูง เปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าเจตคติที่ไม่แข็งแกร่งและไม่อยู่ในความต้องการ

6. ความเกี่ยวเนื่องกับค่านิยม (Centrality of Related Values) เจตคติหลายเรื่องเกี่ยวเนื่องจากค่านิยมความเชื่อที่ค่านิยมนั้นดีน่าปรารถนา และเจตคติสืบเนื่องมาจากค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก

การวัดเจตคติ

การวัดเจตคติต้องยึดหลักสำคัญ ดังนี้

1. ต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดเจตคติ คือ
 - 1.1 เจตคติของบุคคลจะมีลักษณะคงที่หรือคงเส้นคงวาอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง ไม่ได้ผันแปรตลอดเวลา อย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งคงที่ทำให้สามารถวัดได้
 - 1.2 เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรงจึงต้องวัดทางอ้อม โดยวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติอย่างสม่ำเสมอ
 - 1.3 เจตคติ นอกจะแสดงออกในรูปทิศทางของความรู้สึกนึกคิด เช่น สนับสนุน หรือคัดค้านแล้วยังมีขนาดและปริมาณของความรู้สึกนึกคิดนั้น ๆ ด้วย ดังนั้นนอกจากจะสามารถทราบทิศทางแล้วยังสามารถวัดความเข้มของเจตคติได้ด้วย
2. การวัดเจตคติใดก็ตามจะต้องมีสิ่งประกอบ 3 ประการ คือ ตัวบุคคลที่ถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง
3. สิ่งเร้าที่นิยมใช้ คือ ข้อความวัดเจตคติ ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายถึงคุณค่าคุณลักษณะของสิ่งนั้นเพื่อให้บุคคลตอบสนองออกมาเป็นระดับความรู้สึก เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น
4. การวัดเจตคติของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องใดสิ่งใด ต้องพยายามถามคุณค่าและลักษณะในแต่ละด้านของเรื่องนั้นออกมาแล้วนำผลซึ่งเป็นส่วนประกอบหรือรายละเอียดปลีกย่อยมาผสมผสานสรุปรวมเป็นเจตคติของบุคคลนั้น เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การวัดนั้น ๆ จะต้องครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ครบทุกลักษณะเพื่อให้การสรุปตรงตามความจริงมากที่สุด
5. ต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรงของผลการวัดอย่างเป็นพิเศษกล่าวคือ ต้องพยายามให้ผลที่วัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงของบุคคลทั้งในแง่ทิศทาง ระดับ และช่วงของเจตคติ เนื่องจากเจตคติประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการวัดเจตคติที่องค์ประกอบหนึ่งก็ย่อมบอกถึงเจตคติของบุคคลได้

การศึกษาเจตคติ ประกอบด้วย 3 วิธี ดังนี้

1. การสังเกต หมายถึง การเฝ้ามองและจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วนำข้อมูลที่สังเกตได้ไปอนุมานว่าบุคคลนั้นมีเจตคติต่อสิ่งนั้นอย่างไร
2. การสัมภาษณ์ คือ วิธีการถามให้ตอบด้วยปากเปล่า ผู้เก็บข้อมูลอาจจดบันทึกคำตอบ หรืออัดเสียงตอบไว้ได้ แล้วนำมาวิเคราะห์คำตอบภายหลัง วิธีการสัมภาษณ์ให้ข้อมูลครอบคลุม ทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต และสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่มีข้อจำกัดเพราะวิธีการสัมภาษณ์เป็นการตอบหรือเล่าพฤติกรรมของตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ถูกศึกษาเล่าแต่พฤติกรรมที่ตนเองเห็นสมควรจะนำมาเปิดเผยหรือเล่าพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ
3. แบบสอบถาม วิธีนี้ใช้กับผู้ที่มีการศึกษาพอสมควร คือสามารถอ่านออกเขียนได้ แบบวัดเจตคตินั้นจะมีข้อคำถามและคำตอบต่าง ๆ ไว้ให้เลือกตอบ โดยทำไว้เป็นมาตรฐาน

ประโยชน์ของเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้คนแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งเจตคติมีประโยชน์ ดังนี้

1. เจตคติ ช่วยให้เกิดความรู้ คือคนเราจะแสวงหาระดับความสามารถ ความมั่นคง เพื่อที่จะรับรู้หรือได้มาตามจุดหมาย
2. เจตคติ ช่วยในการปรับตัว เจตคติ จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลปรับตัว เพื่อให้ได้รับ ความสำเร็จ และไปสู่จุดหมายที่พึงพอใจ
3. เจตคติ ช่วยในการแสดงออกถึงค่านิยม ซึ่งเป็นการแสดงออกในเรื่องความคิดเห็นของบุคคล ให้มีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม
4. เจตคติ ช่วยในการป้องกันตนเอง คือ สิ่งแวดล้อมหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ อาจทำให้เกิด ความไม่สบายใจขึ้น ดังนั้น บุคคลป้องกันโดยสร้างเจตคติ ต่อสิ่งนั้นในทางลบ เพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา

6. คุณภาพการเรียนการสอน

คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยหลายส่วน ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมิน กิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน บุคลากร การประกันคุณภาพการศึกษา ล้วนมีส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดคุณภาพต่อการเรียนการสอนและผลลัพธ์ทางการเรียนทั้งสิ้น ดังนี้

หลักสูตร มาจากคำภาษาละตินว่า “Racecourse” ทางการศึกษามีความหมายว่า เป็นรายการกระบวนการวิชา แผนการเรียน ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย จุดประสงค์เฉพาะที่จะนำเสนอ และจัดการเนื้อหา รวมถึงแบบการเรียนการสอน ตามจุดประสงค์และต้องมีการประเมินผลลัพธ์ของการเรียน (รุจิรี ภูสาระ, 2551)

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ รายวิชา หรือ เนื้อหาวิชาที่เรียน ประกอบด้วย จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้และประสบการณ์ที่คาดหวังแก่ผู้เรียนที่จัดโดยสถานศึกษา รวมถึงกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน

ในพจนานุกรมทางการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง กลุ่มรายวิชาที่จัดเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนให้จบชั้นหรือเพื่อให้ได้รับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาเอกที่ศึกษา รวมถึงแผนทั่วไปทั้งหมดของเนื้อหาหรือสิ่งที่จะสอนซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน และกลุ่มวิชาและแผนการจัดประสบการณ์ที่นักเรียนควรได้รับภายใต้การชี้แนะแนวทางของโรงเรียนหรือสถานศึกษา (Good, 1959)

หลักสูตร คือ การวางแผนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ ได้ประสบการณ์ ตามวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ (Saylor and Alexander, 1974)

หลักสูตร เป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มีมุ่งหมายไว้ เป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต และหลักสูตรเป็น

แผนการจัดการเรียนการสอนที่จะฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

การบริหารหลักสูตรที่ดีมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยให้การบริหารหลักสูตรสะดวกและรวดเร็ว ลดปัญหาความซ้ำซ้อน
2. ช่วยให้สามารถนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ทันกับการ

เปลี่ยนแปลง

3. ทำให้สถานศึกษาขยายได้เร็ว มีความเติบโตและก้าวหน้า บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้
4. ส่งเสริมการปฏิบัติงานทั้งด้านโครงสร้างองค์กร บุคคล กระบวนการ
5. ช่วยให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ช่วยการประเมินผลและติดตามผลการปฏิบัติงาน

นอกจากสถานศึกษาจะมีหลักสูตรแล้ว คุณภาพการจัดการเรียนการสอนยังขึ้นอยู่กับสื่อการสอน เทคโนโลยีอีกด้วย โดยสื่อการสอน (Instructional Media) เป็นสิ่งที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็คือโสตทัศนูปกรณ์ (Audiovisual Aids) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและวิธีการทางโสตทัศนศึกษา ส่วนโสตทัศนูปกรณ์ คืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นวัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์หรือวิธีการที่ครูอาจารย์เลือกมาและวางแผนใช้รวมเข้าไปในเนื้อหาวิชาอย่างเหมาะสมกับความต้องการ เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทสื่อการสอน

สื่อการสอนสามารถแบ่งตามความสามารถและลักษณะ ดังนี้

1. โสตทัศนวัสดุ ได้แก่ ภาพ วัสดุลายเส้น วัสดุมีทรง
2. เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ ได้แก่ เครื่องเสียง เครื่องฉาย
3. กิจกรรมโสตทัศนูปกรณ์ ได้แก่ การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ การจัด

สถานการณ์จำลอง

ประโยชน์ของการใช้สื่อการสอน

1. สร้างความรู้ที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดแนวคิดและได้ประสบการณ์ตรงมากขึ้น
2. ได้รับความสนใจและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
3. ให้ผู้เรียนสามารถจำสิ่งที่เรียนได้ในระยะยาว
4. นำสิ่งที่เป็นประสบการณ์ตรงจากแหล่งต่าง ๆ มาสู่ห้องเรียนได้มากขึ้น
5. สร้างพื้นฐานในด้านความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน
6. ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนและเนื้อหาวิชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
7. สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
8. ใช้เป็นเครื่องมือในการทบทวนและทำให้เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กัน
9. ช่วยในการสร้างกิจกรรมที่แปลกออกไป ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนมากขึ้น
10. ช่วยให้เรียนได้เร็วขึ้น

การประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา การประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประเมินโดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกรอบ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

1. เพื่อให้สถาบันได้มีการพัฒนามุ่งสู่วิสัยทัศน์ และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันโดยระบบดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พรบ. และเป็นไปตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานระดับชาติและนานาชาติ
2. เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม ตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้น ๆ กำหนดขึ้น โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพต่างๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ และได้มาตรฐาน
3. เพื่อให้หลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและสถาบันอุดมศึกษาทราบสถานภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์ (goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเอง
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการ

พัฒนาการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงผลการดำเนินการในแต่ละระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถของสถาบัน

5. เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด

6. เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

วิธีการจัดการเรียนการสอน

วิธีการสอน คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้น ๆ วิธีการสอน 14 วิธี (ทิตินา เขมมณี, 2555) ได้แก่

1. วิธีการสอนโดยใช้การบรรยาย (Lecture) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการเตรียมเนื้อหาสาระ แล้วบรรยายด้วยการพูด บอก เล่า อธิบายเนื้อหาสาระหรือสิ่งที่ต้องการสอนแก่ผู้เรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

2. วิธีการสอนโดยใช้การสาธิต (Demonstration) การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ให้ผู้เรียนสังเกตดูแล้วให้ผู้เรียนซักถาม อภิปรายและสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเกตการสาธิต

3. วิธีการสอนโดยใช้การทดลอง (Experiment) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการที่ผู้สอน ผู้เรียนกำหนดปัญหาและสมมติฐานในการทดลอง ผู้สอนให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนและให้ผู้เรียนลงมือทดลองปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปอภิปรายผลการทดลองและสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับจากการทดลอง

4. วิธีการสอนโดยใช้การนิรนัย (Deduction) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปในเรื่องที่เรียน แล้วจึงให้ตัวอย่างการใช้ทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้นหลาย ๆ ตัวอย่าง หรืออาจให้ผู้เรียนฝึกนำทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้นไปในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งขึ้น หรือเป็นการสอนจากหลักการไปสู่ตัวอย่างย่อย ๆ

5. วิธีการสอนโดยใช้การอุปนัย (Induction) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการนำตัวอย่าง ข้อมูล ความคิด เหตุการณ์ สถานการณ์ ปรากฏการณ์ ที่มีหลักการ แนวคิดที่ต้องการสอนให้แก่ผู้เรียนมาใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ต่อไป เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนสรุปหลักการจากตัวอย่างต่าง ๆ ด้วยตนเอง

6. วิธีการสอนโดยใช้การทัศนศึกษา (Field Trip) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนและเดินทางไปศึกษาเรียนรู้

ณ สถานที่อันเป็นแหล่งความรู้ในเรื่องนั้น ซึ่งอยู่นอกสถานที่ที่เรียนกันอยู่เป็นปกติ โดยมีการศึกษาสิ่งต่าง ๆ ในสถานที่นั้นตามกระบวนการหรือวิธีการที่ได้วางแผนไว้และมีการอภิปรายสรุปการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ศึกษามา

7. วิธีการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 4-8 คน และให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

8. วิธีการสอนโดยใช้การแสดงละคร (Dramatization) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนแสดงละคร ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาและบทละครที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ทำให้เรื่องราวนั้นมีชีวิตขึ้นมา และสามารถทำให้ทั้งผู้แสดงและผู้ชมเกิดความเข้าใจและจดจำเรื่องนั้นได้นาน

9. วิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาการแสดงออกของผู้แสดงทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

10. วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริงและตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

11. วิธีการสอนโดยใช้เกม (Game) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้

12. วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูลและกติกาการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

13. วิธีการสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากศูนย์การเรียนรู้หรือมุมความรู้ ซึ่งผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนหลาย ๆ อย่าง ประสมกันเอาไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะหมุนเวียนกันเข้าศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์ โดยมีศูนย์สำรองไว้สำหรับผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็ว และทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่น ๆ ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้

จัดเตรียมศูนย์การเรียนรู้ ให้คำแนะนำ ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนแก่ผู้เรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

14. วิธีการสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนศึกษาจากบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากบทเรียนปกติ กล่าวคือ เป็นบทเรียนที่นำเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแตกเป็นหน่วยย่อย (small steps) เพื่อใ้แก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ และนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะที่ให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองสิ่งที่เรียน และตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที (immediately feedback) ว่าผิดหรือถูก ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้มากขึ้นตามความสามารถ และสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะบทเรียนจะมีแบบสอบทั้งก่อนและหลังเรียน (pre-test, post-test)

ครูหรือผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งต้องผ่านการฝึกฝน เรียนรู้ จนเกิดความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติจนชำนาญ ดังที่ทิสนา แชมมณี ได้กล่าวไว้ว่า

เทคนิค เป็นกลวิธีที่ใช้เสริมกระบวนการหรือขั้นตอนหรือการกระทำใด ๆ เพื่อช่วยให้กระบวนการ ขั้นตอน หรือการกระทำนั้น ๆ มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

เทคนิคการสอน (Teaching Techniques) หมายถึง กลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน หรือการกระทำต่าง ๆ ในการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ทักษะ (Skill) คือ ความสามารถในการกระทำอย่างชำนาญ การที่จะมีทักษะในเรื่องใดจึงจำเป็นจะต้องมีความรู้ มีวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ในเรื่องนั้น ประกอบกับการลงมือปฏิบัติและฝึกฝนบ่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ

ทักษะการสอน จึงหมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่าง ๆ อย่างชำนาญ ซึ่งผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องทฤษฎี หลักการสอน ระบบการสอน รูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน และลงมือปฏิบัติตามความรู้ความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติการสอนได้ผลดีอย่างคล่องแคล่วชำนาญ

นอกจากนี้ ทิสนา แชมมณี ยังได้กำหนดเทคนิคการสอนต่าง ๆ ดังนี้

1. เทคนิคการใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizers)

ผังกราฟิก เป็นแผนผังทางความคิด ซึ่งประกอบด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน

1.1 การใช้ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bromley, Devitis & Modlo (1995) คือ

1.1.1 การแยกแยะข้อมูลเพื่อให้เห็นองค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงกันอยู่อย่างชัดเจน สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โมทัศน์ได้ง่ายขึ้น

1.1.2 หากสมองมีการจัดโครงสร้างความรู้ไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ จะช่วยเรียกความรู้เดิมที่อยู่ในโครงสร้างทางปัญญาออกมาใช้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้ง่ายขึ้น

1.1.3 ผังกราฟิกที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบหลักของเรื่อง มีลักษณะเป็นภาพซึ่งง่ายต่อการที่สมองจะจดจำมากกว่าข้อความที่ติดต่อกันยืดยาว

1.1.4 การใช้ผังกราฟิก มีลักษณะเป็นทั้งภาพและข้อความ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างตื่นตัว (Active learning)

1.2 รูปแบบของผังกราฟิก มีหลากหลายรูปแบบ สามารถนำไปใช้ในงานลักษณะต่าง ๆ ได้ดังนี้

1.2.1 ผังความคิด (A Mind Map) เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม ใช้เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรง เรขาคณิตและภาพแสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้น ๆ

1.2.2 ผังมโนทัศน์ (A Concept Map) เป็นผังที่แสดงมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดไว้ตรงกลาง และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ใหญ่และมโนทัศน์ย่อย ๆ เป็นลำดับขั้นด้วยเส้นเชื่อมโยง

1.2.3 ผังแมงมุม (A Spider Map) เป็นผังแสดงมโนทัศน์อีกแบบหนึ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายใยแมงมุม

1.2.4 ผังลำดับขั้นตอน (A Sequential Map) เป็นผังที่แสดงลำดับขั้นตอนของสิ่งต่าง ๆ หรือแสดงกระบวนการต่าง ๆ

1.2.5 ผังก้างปลา (A Fishbone Map) เป็นผังที่แสดงสาเหตุของปัญหาซึ่งมีความซับซ้อน ช่วยให้เห็นสาเหตุหลักและสาเหตุย่อย ๆ ที่ซับซ้อนได้

1.2.6 ผังวัฏจักร (A Circle of Cyclical Map) เป็นผังที่แสดงลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันเป็นวงกลม หรือเป็นวัฏจักรที่ไม่แสดงจุดสิ้นสุดหรือจุดเริ่มต้นที่แน่นอน

1.2.7 ผังวงกลมซ้อนหรือเวินไดอะแกรม (Venn Diagram) เป็นผังวงกลม 2 วงหรือมากกว่าที่มีส่วนหนึ่งซ้อนกันอยู่ เป็นผังที่เหมาะสมสำหรับการนำเสนอสิ่ง 2 สิ่งหรือมากกว่า ซึ่งมีทั้งความเหมือนและความต่างกัน

1.2.8 ผังวีไดอะแกรม (Vee Diagram) ผังรูปตัววี เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาธรรมชาติความรู้ และผลผลิตของความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับวิธีการความคิดกับการสังเกต และวิธีการเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างกิจกรรมการทดลองกับเนื้อหาในตำราเรียน

2. เทคนิคการใช้คำถามตามระดับจุดมุ่งหมายด้านพุทธิพิสัยของบลูม ซึ่งได้จัดระดับจุดมุ่งหมายตามระดับความรู้จากต่ำไปสูงไว้ 6 ระดับ คือ

2.1 ระดับความรู้ความจำ (Knowledge) การเรียนรู้ในระดับนี้เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถตอบได้ว่า สิ่งที่ได้เรียนรู้มีสาระอะไรบ้าง ซึ่งการที่สามารถตอบได้นั้นได้มาจากการจดจำเป็นสิ่งสำคัญ

2.2 ระดับความเข้าใจ (Comprehension) การเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ความสัมพันธ์และโครงสร้างของสิ่งที่เรียนและสามารถอธิบายสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้ด้วยคำพูดของตนเอง สามารถแสดงออกได้ ดีความได้ แผลความได้ เปรียบเทียบได้ บอกความแตกต่างได้ เป็นต้น

2.3 ระดับการนำไปใช้ (Application) การเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถนำข้อมูล ความรู้ และความเข้าใจไปใช้ในการหาคำตอบและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

2.4 ระดับการวิเคราะห์ (Analysis) เป็นระดับที่ผู้เรียนต้องใช้ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดที่ลึกซึ้ง เนื่องจากไม่สามารถหาคำตอบได้จากข้อมูลที่มีอยู่โดยตรง ผู้เรียนต้องใช้ความคิดหาคำตอบจากการแยกแยะข้อมูล และหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่แยกแยะนั้น ว่าอะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นผล หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง

2.5 ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถคิด ประดิษฐ์ สิ่งใหม่ได้ในรูปของสิ่งประดิษฐ์ ความคิด ภาษา หรือทำนายสถานการณ์ในอนาคตได้ หรือคิดวิธีการแก้ปัญหาได้

2.6 ระดับการประเมินผล (Evaluation) การเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องใช้ในการตัดสินคุณค่า สามารถตั้งเกณฑ์ในการประเมินหรือตัดสินคุณค่าต่าง ๆ ได้ แสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นได้

7. ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน

ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้

กาย่และบริกซ์ (Gagne and Briggs, 1979) ได้แบ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เป็น 2 ประเภท คือ

ปัจจัยภายนอก (External Factors) เป็นปัจจัยเดิมของการเรียนรู้ได้แก่

1. การต่อเนื่อง (Contiguity) การให้ผู้เรียนเรียนรู้ โดยการให้สิ่งเร้าพร้อมกับให้ผู้เรียนตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ

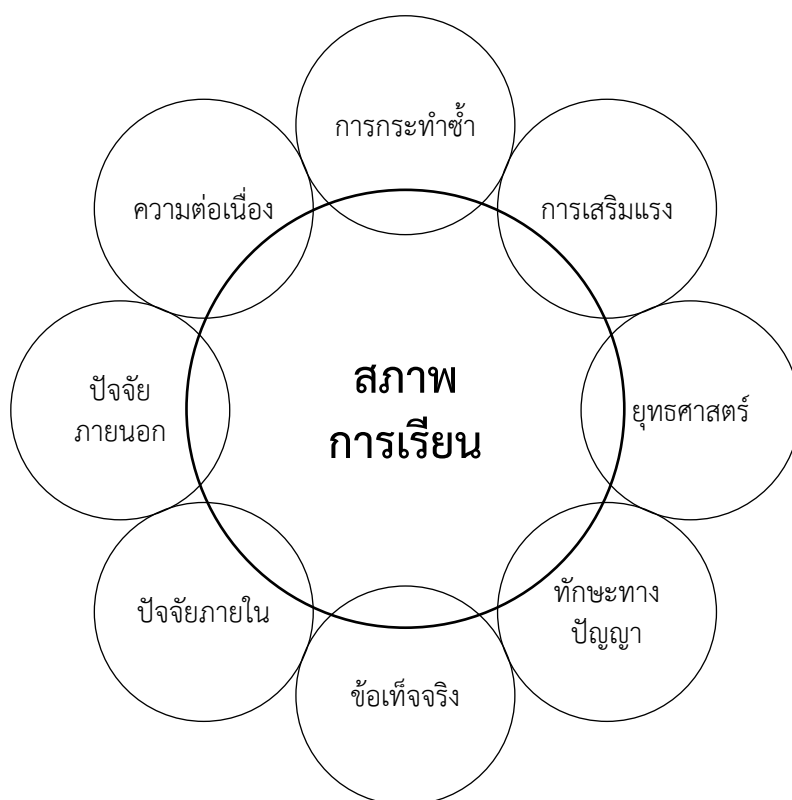
2. การทำซ้ำ (Repletion) คือการให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยใช้สิ่งเร้าและตอบสนองหลายๆครั้งจะสามารถเรียนรู้ได้

3. การให้แรงเสริม (Reinforcement) คือการเสริมกำลังใจให้เกิดความพอใจในการเรียนรู้ ปัจจัยภายใน (Internal Factors) เป็นสิ่งภายในที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่

1. ข้อเท็จจริง (Factual Information) การเรียน ที่เคยเรียนมาแล้ว

2. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) ความสามารถในการใช้สมองเพื่อการเรียนรู้

3. ยุทธศาสตร์ (Strategies) สภาพที่ควบคุมการเรียนรู้ ความตั้งใจ การจำ และพฤติกรรม การคิดของมนุษย์ เป็นกระบวนการทำงานภายในของสมอง

ภาพที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้

ภายใต้จัดการเรียนรู้ที่เป็นปัจจัยภายนอกให้สัมพันธ์กับปัจจัยภายใน ดังนี้

1. กระบวนการความตั้งใจ (The Process of Attending) ขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะเลือกหรือไม่เลือกสิ่งที่เรียนรู้
2. การเก็บข้อมูลไว้ในความจำระยะสั้น (Shorter Memory Storage) เป็นการเก็บความจำระยะสั้นที่มีการจำกัดการเก็บข้อมูล ซึ่งต้องมีการทบทวนเพื่อเก็บเป็นความจำระยะยาว
3. การใส่รหัสข้อมูล (Encoding) เป็นการเปลี่ยนรูปของความคิดรวบยอดเป็นข้อมูลที่มีความหมาย
4. การเก็บ (Storage) เป็นการเก็บข้อมูลที่ถูกละเปลี่ยนรหัสเป็นความจำระยะยาว
5. การเรียกคืน (Retrieval) แสดงถึงการเรียนรู้อย่างถูกต้อง สิ่งที่จะเรียนจะต้องได้รับการเรียกคืนจากความจำระยะยาว
6. การทำให้เกิดการตอบสนอง (Response Generation)
7. การแสดงพฤติกรรม (Performance) การแสดงออกจากสิ่งที่ได้เรียนรู้

นอกจากนี้ กาเยได้จัดสภาพปัจจัยภายนอกที่ถือว่าเป็นประสบการณ์ที่ต้องสัมพันธ์กับปัจจัยภายใน คือ

1. ขั้นจูงใจ (Motivation Phase) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการรับแรงจูงใจ
2. ขั้นการรับรู้ (Apprehending Phase) เป็นการรับรู้แรงจูงใจทำให้เกิดความตั้งใจเรียนรู้
3. ขั้นการเรียนรู้ (Acquisition Phase) เป็นขั้นที่ได้รับข้อมูลที่ต้องการรับรู้เก็บไว้ในความจำระยะสั้นและเข้ารหัสความจำระยะยาว
4. ขั้นการจำ (Retention Phase) ข้อมูลที่ได้รับจะถูกเข้ารหัสใส่เก็บไว้ในความจำระยะยาว
5. ขั้นระลึกได้ (Recall Phase) เป็นการระลึกถึงสิ่งที่เรียนได้ อันจะก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรม
6. ขั้นสรุป (Generalization Phase) เป็นการสรุปข้อมูลที่ได้รับรู้ เรียนรู้ไปแล้ว
7. ขั้นแสดงพฤติกรรม (Performance Phase) เป็นการแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งต่าง ๆ
8. ขั้นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback Phase) เป็นการแสดงออกถึงความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในสิ่งที่ได้รับรู้หรือเรียนรู้

องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ ดังนี้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2550)

1. วุฒิภาวะ (Maturity) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ วุฒิภาวะของแต่ละบุคคลจะเจริญเติบโตเป็นขั้น ๆ ตามลำดับวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. ความพร้อม (Readiness) เป็นสภาวะของบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ประสบการณ์เดิม และความสนใจที่เรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผล ความพร้อมในการเรียนกิจกรรมแต่ละอย่างมีความต่างกัน ถ้าถูกบังคับให้เรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ร่างกายยังไม่มีความพร้อม จะทำให้เกิดความคับข้องใจและทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนสิ่งนั้น

3. การฝึกฝน (Practice) เป็นการกระทำซ้ำในพฤติกรรมนั้น ๆ เพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งให้เกิดความชำนาญ ฉะนั้นผู้สอนควรคำนึงถึงหลักการข้อนี้เพื่อจะได้นำหลักการฝึกฝนไปใช้กับผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ของ กาญจนา แยมเสาชง (2556) พบว่ามี 3 ตัวแปรที่สัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ด้านพฤติกรรมการณ์เรียนของนิสิต ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิศุทธิภา เมธิกุล (2562) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 250 คน เครื่องมือเป็นแบบวัดมาตรฐานค่า

จำนวน 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คือ พฤติกรรมตั้งใจเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านการเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพครูมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน และ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กัณฑ์พัฒน์ เหล่าวิชารัตน์ และขวัญเมือง โพธิ์ย้อย (2561) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณโดยการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของโรงเรียน อาชีวะเอกชนใน 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา จำนวน 400 ชุด ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างทางเพศ ประวัติการเรียนสายอาชีพ ระดับเกรดเฉลี่ยสะสมจากโรงเรียนเดิม ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา รายได้เฉลี่ยมาโรงเรียนต่อวัน การสนับสนุนจากครอบครัวหรือผู้ปกครอง ผู้เรียน ผู้สอน และสภาพแวดล้อมและวิธีการสอนไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ส่วนปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน คือ เนื้อหาบทเรียน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

สุนันท์ มีเทศ และเชิดศักดิ์ ไอรณรัตน์ (2561) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ระหว่างปัจจัยด้านภูมิหลังของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 และด้านสภาพแวดล้อม การเรียนการสอน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 295 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสมใน ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 5 แรงจูงใจในการเรียน ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

โคมพัฒน์ ประวัง (2561) ปัจจัยด้านภูมิหลังที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 1 โดยศึกษาปัจจัยด้านระบบรับเข้าศึกษา ช่องทางที่นิสิตเข้ามาศึกษา ผลการเรียนเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประวัติการศึกษาภาษาญี่ปุ่นก่อนเข้าศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นมีความแตกต่างกัน คือ ปัจจัยด้านผลการเรียนเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจัยที่ไม่แตกต่างกัน คือ ปัจจัยด้านระบบรับเข้าศึกษา และประวัติการศึกษาภาษาญี่ปุ่นก่อนเข้าศึกษา

โรสนี จริยะมาการ และชื่นใจ สุขปาน (2561) รายงานผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ โดยการศึกษาวิเคราะห์พหุระดับ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 739 คน 4 คณะ 17 ห้องเรียน วิเคราะห์ผลโดยค่าสถิติพื้นฐานและวิเคราะห์พหุระดับ พบว่าปัจจัยระดับผู้เรียน ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

รายได้ครอบครัว ประสิทธิภาพการสอน และปัจจัยที่ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ บรรยากาศในชั้นเรียน

มีศักดิ์ธนา พัวพิทยาธร และสหหลาภ หอมวุฒิวงศ (2561) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการวัสดุก่อสร้างของนิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ครอบครัว นิสิต และสถาบัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาเอกเฉพาะด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นิสิตระบบปกติ ชั้นปีที่ 2 และนิสิตระบบพิเศษเทียบเข้า ชั้นปีที่1 จำนวน 60 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไค-สแควร์ ผลการวิจัยจากความคิดเห็นของนิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมโยธาพบว่าปัจจัยด้านนิสิตและสถาบัน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านอาจารย์ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติการ และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนนิสิต อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 4.45 สำหรับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 3.00 ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวนิสิต และสถาบัน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของรายวิชานี้ซึ่งอยู่ในกลุ่มวิชาเอกเฉพาะด้าน

ธันยนันท์ ทองบุญตา (2561) ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เพื่อศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาทางการเรียน และเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วุฒิการศึกษาเดิม และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2560 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ชั้นปีที่ 1ระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 2,528 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 335 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีวิธีการเผชิญปัญหาทางการเรียนแบบสุ่มปัญหาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านขวัญกำลังใจ ด้านบรรยากาศการเรียน และด้านเนื้อหาวิชาหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของวิธีการเผชิญปัญหาทางการเรียนเท่ากับ 2.71 2) นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีผลต่อการเผชิญปัญหาทางการเรียน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านขวัญกำลังใจและด้านบรรยากาศการเรียน แตกต่างกัน ทั้งนี้ นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่จะใช้วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนแบบสุ่มปัญหา โดยนักศึกษาเพศหญิง จะมีการเผชิญปัญหาทางการเรียนในด้านขวัญกำลังใจและด้านบรรยากาศการเรียนสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ส่วนนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อการเผชิญปัญหาทางการเรียนในด้านความสามารถ และด้านเนื้อหาวิชา/หลักสูตรไม่แตกต่างกัน 3) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีผลต่อการเผชิญปัญหาทางการเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน ความสามารถ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านบรรยากาศการเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนแบบสุ่มปัญหา โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีการเผชิญปัญหาทางการเรียนทั้ง 3 ด้าน สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีผลต่อการเผชิญปัญหาทางการเรียนในด้านเนื้อหาวิชา/หลักสูตรไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาก่อนที่จะเข้ามาศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อการเผชิญปัญหา

ทางการเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถด้านขบวนการด้านจิตใจ ด้านบรรยากาศการเรียน และด้านเนื้อหาวิชา/หลักสูตรไม่แตกต่างกัน 5) นักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่แตกต่างกัน มีวิธีการเผชิญปัญหาทางการเรียนแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในด้านมีเหตุผล มีวิธีการเผชิญปัญหาทางการเรียนแตกต่างกันใน 2 ด้านคือ ด้านความสามารถและด้านเนื้อหาวิชา/หลักสูตร โดยนักศึกษาที่มีเหตุผลมากจะมีวิธีการเผชิญปัญหาทางการเรียนทั้งด้านความสามารถและเนื้อหาวิชา/หลักสูตร มากกว่านักศึกษาที่มีเหตุผลปานกลางและน้อย นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

พระสุภกิจ สุบุญโญ สมโภชน์ เอี่ยมสุภชาติ และเมธาวี อุดมธรรมานภาพ (2561) ผลของการเจริญสติและกระบวนการแก้ปัญหาที่มีต่อความเครียดและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาผลของการเจริญสติและกระบวนการแก้ปัญหาที่มีต่อ ความเครียดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบผลของการเจริญสติและกระบวนการแก้ปัญหาที่มีต่อความเครียดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรีรูปแบบการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power ใช้การ Matching ในเรื่องคะแนนการทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ฝึกเจริญสติ กลุ่มที่ฝึกเจริญ สติและกระบวนการแก้ปัญหา กลุ่มควบคุม ทำการวัดผลทั้งก่อนทดลองและหลังทดลอง ใช้ข้อสอบวิชา คณิตศาสตร์ และแบบประเมินความเครียด DASS ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ฝึกเจริญสติและกระบวนการแก้ปัญหามีความเครียดลดลงและมี ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มที่ฝึกการเจริญสติจะมี ความเครียดลดลงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่ฝึกเจริญสติและกระบวนการแก้ปัญหา กลุ่มที่ฝึกเจริญสติและกลุ่ม ควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มที่ฝึกเจริญสติกับกระบวนการแก้ปัญหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มที่ฝึกเจริญสติและกลุ่มควบคุม

นพรัตน์ เตชะพันธ์รัตนกุล และคณะ (2561) แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 329 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประกอบอาชีพเป็นแรงจูงใจสูงสุด รองลงมาคือ ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านเหตุผลส่วนตัวตามลำดับ 2) นักศึกษาที่เลือกเรียนคณะที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิมแตกต่างกัน มีแรงจูงใจใน

การศึกษาต่อระดับปริญญาตรีโดยรวม และด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกัน ส่วนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านภาพลักษณ์ของสถาบันและด้านการประกอบอาชีพไม่แตกต่างกัน

ลดภาพ ทองสง และถนิมพร พงศานานนุรักษ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์: การวิเคราะห์พหุระดับ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการเรียน และสภาพแวดล้อมทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการพยาบาลเด็กของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ชั้นปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 257 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็ก 1 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็ก 1 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสม และพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็ก 2 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสมและพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็กในภาพรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสมและพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียน ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุพบว่าเกรดเฉลี่ยสะสมเป็นปัจจัยที่ดีที่สุดในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็ก 1 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2

ภิรมย์ พานู (2560) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กรณีศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โดยรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน จากสถานภาพ 4 ด้าน คือ เพศ ภาควิชา ระบบการคัดเลือก และหลักสูตร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ผ่านระบบคัดเลือกแบบระบบกลาง (Admission) ว่าปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ในระดับมาก คือ ด้านครอบครัวและสังคม ผู้สอน และคุณลักษณะพื้นฐานของนักศึกษา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อสังคมสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีความแตกต่างในทุก ๆ ด้านของสถานภาพนักศึกษา

วิลาวรรณ จตุเทน และสมบัติ ท้ายเรือคำ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 827 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และแบบวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย

คือ แบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดการนำตนเองสู่การเรียนรู้ แบบวัดพฤติกรรมการสอนของครู แบบวัดการรับรู้ความสามารถตนเอง พบว่า การนำตนเองสู่การเรียนรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมการสอนของครูและการรับรู้ความสามารถของตนเองทางวิทยาศาสตร์มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือสรุปได้ว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การนำตนเองสู่การเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางวิทยาศาสตร์ เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมการสอนของครู และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

อรนุช ศรีคำ และคณะ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 คณะครุศาสตร์ จำนวน 274 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) พบว่า ความตั้งใจเรียน เจตคติต่อวิชาวิจัยการศึกษา และมโนภาพเกี่ยวกับตนเองมีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างเดียวยังส่งผลสูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิจัยการศึกษา คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง และคุณภาพการสอนของครู ตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยรวมสูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิจัยการศึกษา คือ คุณภาพการสอนของครู

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีน ของประวิทย์ ต้องจิตต์เจริญ (2558) ศึกษาปัจจัยและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนจำนวน 53 โรงเรียน 144 คน รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 8 ระดับและ 4 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ

ชนิดา เพ็ชรโรจน์ และคณะ (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดร้อยเอ็ด: การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง พหุระดับ เพื่อศึกษาปัจจัยระดับนักเรียนและปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน จากกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในจังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,129 คน จากโรงเรียน 18 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้มี 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และแบบวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางเรียน 5 ด้าน คือ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อัตมโนทัศน์ พฤติกรรมการสอน และบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า เจตคติต่อการเรียน อัตมโนทัศน์ และบรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการสอนมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จรรยา ชื่นศิริมงคล และคณะ (2554) สังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยด้านเด็กและครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กด้วยเอ็มเอเอสอีเอ็ม เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาขนาดอิทธิพลของปัจจัยด้านเด็กและครอบครัวที่มีต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็ก และศึกษาความแตกต่างของขนาดอิทธิพลตามคุณลักษณะงานวิจัย และศึกษาอิทธิพลส่งผ่านในโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยด้านเด็กและครอบครัวที่มีต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็ก และตรวจสอบความตรงของโมเดล โดยสังเคราะห์จากงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยด้านเด็กและครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็ก ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2542-2552 จากมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน 10 แห่ง จำนวน 120 เล่ม พบว่า คุณลักษณะเด็กและจิตลักษณะเด็กที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้สองอันดับแรก คุณลักษณะทางครอบครัว เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลลัพธ์การเรียนรู้สูงสุด อย่างไรก็ตามผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ค่อยรับรู้ถึงความสำคัญของตนเองในการเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญต่อผลสำเร็จทางการเรียนของเด็ก

สถาพร พฤษพิบูล (2556) ศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ศูนย์นวัตกรรม การบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต จำแนกตามเพศ สถานที่เรียน กลุ่มเรียน และแผนการเรียนและปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนและวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ของปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 และลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2556 ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 247 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ สถานที่เรียน และกลุ่มเรียน แตกต่าง กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อจำแนกตามแผนการเรียนของนิสิต พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยนิสิตที่เรียนแผน ก มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิต ที่เรียนแผน ข 2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการเรียนการสอนและปัจจัยด้านการบริหารจัดการ มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

เยาวภา แสนเขียว และสุวิมล ติรกันันท์ (2558) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกำกับตนเองในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อศึกษาการรับรู้ ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความวิตกกังวล และการกำกับตนเองในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหงในระดับปริญญาตรี เพื่อเปรียบเทียบการกำกับตนเองในการเรียนของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมและระดับชั้นปีต่างกัน และศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการกำกับตนเองในการเรียนของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 403 คน ทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการกำกับตนเองในการ

เรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความวิตกกังวลอยู่ในระดับต่ำ ส่วนการรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการกำกับตนเองในการเรียนของนักศึกษาพบว่า ในกลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันไม่พบความแตกต่างในทุกตัวแปร และในกลุ่มชั้นพบความแตกต่างในตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระหว่างป 2 และป 3 เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการกำกับตนเองในการเรียนของนักศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความวิตกกังวลกับการกำกับตนเองในการเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรปัจจัยดังกล่าวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการกำกับตนเองในการเรียนประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการรับรู้ความสามารถของตนเอง

อภิญา ยะนะโชติ และคณะ (2559) ศึกษาการเปรียบเทียบความรู้สึกเชิงจำนวน การคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาโดยการใช้สื่อประสมและเกมส์ประกอบการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเปรียบเทียบความรู้สึกเชิงจำนวน การคิดวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบและการคูณทศนิยม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้สื่อประสมและเกมส์ประกอบการสอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน จำนวน 66 คน จากห้องเรียน 2 ห้อง ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา แบบทดสอบวัดความรู้สึกเชิงจำนวน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติ ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้สื่อประสมเป็นสื่อ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้สึกเชิงจำนวน การคิดวิเคราะห์และเจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้เกมส์ประกอบการสอนเป็นสื่อ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้สึกเชิงจำนวน การคิดวิเคราะห์และเจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้สื่อประสมเป็นสื่อและการจัดกิจกรรมโดยการใช้เกมส์ประกอบการสอนเป็นสื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาโดยการใช้เกมส์ประกอบการสอนเป็นสื่อ มีค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบและการคูณทศนิยม คะแนนแบบทดสอบวัดความรู้สึกเชิงจำนวนและคะแนนแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาโดยการใช้สื่อประสมเป็นสื่อ และนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาโดยการใช้สื่อประสมเป็นสื่อ มีค่าเฉลี่ยคะแนนแบบวัดเจตคติสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาโดยการใช้เกมส์ประกอบการสอนเป็นสื่อ

สุจิตรา สุขนธมัต (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยศึกษาประชากรจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี จำนวน 3,402 คน สุ่มตัวอย่างได้ 552 คน โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่าง

แบบแบ่งชั้นภูมิและเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิโดยวิธีสุ่มแบบมีระบบ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า เมื่อนักศึกษาประสบปัญหาวิตกกังวลในเรื่องการเรียน เรื่องส่วนตัวส่วนใหญ่จะขอคำปรึกษาจากบิดามารดา สาเหตุที่ทำให้นักศึกษามีผลการเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ได้แก่ เอาใจใส่การเรียนน้อย วิธีปรับปรุงตนเองของนักศึกษาเพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น ได้แก่ ตั้งใจเรียนมากขึ้น สาเหตุจากอาจารย์ผู้สอนที่ทำให้นักศึกษามีผลการเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ได้แก่ วิธีการสอนของอาจารย์และอาจารย์ออกข้อสอบยากเกินไป ผลจากการทดสอบสมมุติฐาน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้แก่ ปัจจัยทางด้านประเภทของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปัจจัยทางครอบครัว ได้แก่ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมคณะวิทยาศาสตร์ ได้แก่ สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป และความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนกับนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปัจจัยทางด้านตัวนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชา ชั้นปี ภูมิสำเนา บุคคลที่นักศึกษาพักอาศัย การทำงานพิเศษ และทัศนคติในการเรียนของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Zhou Xiaoyan และคณะ (2556) ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจีนวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจีนวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ ช่วงชั้นปีและสาขาวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา ช่วงชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 202 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม พบว่า 1) ความพึงพอใจของนิสิตจีนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจีน โดยรวมอยู่ในระดับดี 3) ความพึงพอใจของนิสิตจีนจำแนกตามเพศ และช่วงชั้นปี โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามสาขาวิชาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจีน จำแนกตาม เพศ ช่วงชั้นปีและสาขาวิชาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ความ พึงพอใจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจีนมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

เบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย และเอมิกา สุขโต (2555) กล่าวว่า ความสำเร็จทางการเรียนมีหลายปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ตามที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เข้าเรียนผ่านการ

คัดเลือกระบบโควตากับนักศึกษาที่เข้าเรียนผ่านการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบกลาง (Admission) ทำการศึกษาในนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 2-5 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 420 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม พบว่ามีความแตกต่างกัน ในขณะที่อาจารย์ อินตะชัย (2556) ได้รายงานว่าคุณภาพการสอน เจตคติต่อการเรียนและพฤติกรรมในการเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ โดยคุณภาพการสอน เจตคติต่อการเรียน และสภาพสิ่งแวดล้อมในการเรียนเป็นปัจจัยที่สามารถนำไปพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

รุ่งฤดี กล้าหาญ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านความมีวินัยในตนเองและคุณภาพการสอนของอาจารย์นี้เทศอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ภาวะสุขภาพเจตคติต่อวิชาชีพ สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง การเอาใจใส่ในการเรียนของผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ความมีวินัยในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และความรู้พื้นฐานเดิม มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ

ทาริกา วัฒนาสัจจา และจรรยา ชื่นอารมณ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี พบว่า ปัจจัยด้านนักศึกษาและปัจจัยด้านสถาบันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะด้านครูอาจารย์ กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ความสัมพันธ์กับเพื่อน

เพ็ญพร ปุกหุด (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2-4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 349 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติค่าเฉลี่ย และการประมาณค่าสมการถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมากในด้านการสอนของอาจารย์ รองลงมาเป็นพฤติกรรมการณ์เรียนของนักศึกษาและสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ตามลำดับ

สินีนากู หงส์ระนัย และนิรามย์ อูสาหะ (2555) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2552 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 64 คน ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล พบว่า นักศึกษามีความเห็นในระดับมากในทุกปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียน คือ ปัจจัยด้านพฤติกรรมต่อการเรียน ปัจจัยด้านเจตคติต่อรายวิชา ปัจจัยด้านพฤติกรรมการณ์สอนของอาจารย์ ปัจจัยด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน

อภิญา ลิมสุวัฒน์ จริญญา สมอุดร และศิริรัฐ คเชนทร์พงศ์ (2555) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลับเข้าศึกษาใหม่ ปีการศึกษา 2549 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการและแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา และการสัมภาษณ์นักศึกษากลับเข้าศึกษาใหม่เป็นแบบไม่มีโครงสร้าง พบว่าวิธีการเรียนรู้ แรงจูงใจในการเรียนของกลุ่มตัวอย่างเมื่อศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง เทียบกับเมื่อศึกษาในชั้นปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างมีวิธีการเรียนรู้อยู่ในระดับสูงทุกด้าน ยกเว้นด้านความพยายามในการกำกับตัวเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทย อภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 5 ตอน ตามแนวคิดการออกแบบการวิจัยแบบการพัฒนางานของ Edmonds and Kenedy (2013, p.170) ซึ่งมีรายละเอียดการนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 การทบทวนทฤษฎี

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทย อภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทย อภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมของผู้เรียน เจตคติต่อสาขาวิชา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

1.2 นำทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน เจตคติต่อสาขาวิชา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถาม โดยการทบทวนทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาเครื่องมือวิจัยจากผลงานวิชาการของกานดา คำมาก และภัทรารวรรณ์ สุนทราศรี. (2558) และสินีนานู หงส์ระนัย และนิรามัย อูสาหะ. (2555) จากนั้นนำแบบสอบถามไปหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำเครื่องมือวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อเสนอแนะหรือปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 ราย เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นภายใน (Internal Consistency Method) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งสุวิมล ติรกาพันธ์ (2551) กล่าวว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคใช้หลักแห่งความชัดเจน (Rules of Thumb) ที่ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามากกว่า 0.70 จึงถือว่าแบบวัดตัวแปรนั้นมีคุณภาพพอใช้ได้

ลักษณะคำถามของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามลิเคิร์ตสเกล (Likert, 1961) ซึ่งระดับความคิดเห็นในแต่ละข้อคำถาม มีดังนี้

ระดับคะแนน 5	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน 3	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน 2	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน 1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

สำหรับการกำหนดเกณฑ์ในการวัดระดับความคิดเห็น ใช้วิธีการนำคะแนนสูงสุดลบคะแนนต่ำสุด และหารด้วยจำนวนขั้น ตามหลักสถิติการวัดการกระจายข้อมูล เพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้น (กัลยา วานิชปัญญา, 2546) โดยได้ความกว้างของชั้น เท่ากับ 0.8 จึงนำมากำหนดเกณฑ์ในการอธิบายความหมายของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ตามช่วงคะแนนดังนี้

ช่วงคะแนน 4.21 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ช่วงคะแนน 3.41 – 4.20	หมายถึง เห็นด้วยมาก
ช่วงคะแนน 2.61 – 3.40	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ช่วงคะแนน 1.81 – 2.60	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ช่วงคะแนน 1.00 – 1.80	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยาม ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการวัด พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้แก่

- 1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร พงษ์พิบูล
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ ทองนพคุณ
อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 1.3 อาจารย์สิริกุล กวมทรัพย์

อาจารย์ประจำคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา

เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณามาพิจารณาปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับคำนิยามของตัวแปรตามคำแนะนำเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่นภายใน (Internal Consistency Method)

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งสุวิมล ติรกาพันธ์ (2551) กล่าวว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคใช้หลักแห่งความชัดเจน (Rules of Thumb) ที่ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามากกว่า 0.70 จึงถือว่าแบบวัดตัวแปรนั้นมีคุณภาพพอใช้ได้ คือ

สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ระดับความเที่ยง

- >.90 ดีมาก
- >.80 ดี
- >.70 พอใช้
- >.60 ค่อนข้างพอใช้
- >.50 ค่อนข้างต่ำ
- <.50 ไม่สามารถยอมรับได้

ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นภายในของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .96

3. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

ตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ดำเนินการพินิจลักษณะของกลุ่มตัวอย่างก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอโครงการวิจัยและเครื่องมือในการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมก่อนดำเนินการวิจัย

3.2 จัดทำแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน google form

3.3 ประชาสัมพันธ์ให้นิสิตเข้าตอบแบบสอบถาม โดยขอความร่วมมือหัวหน้าชั้นเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ผ่านกลุ่มไลน์ชั้นปี หรือ Facebook หรือผ่านช่องทางออนไลน์อื่น ๆ ที่แต่ละชั้นปีใช้ในการสื่อสาร ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 1-15 มิถุนายน พ.ศ. 2563 ในช่วงระยะเวลาที่เปิดแบบสอบถามออนไลน์ให้นิสิตตอบ ผู้วิจัยจะคอยตอบข้อสงสัยผ่านทางหมายเลขโทรศัพท์ 08 3615 6518 หรือ E-mail: chulalak@go.buu.ac.th หรือ Line ID: ntxhee9152 เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำมาตรวจสอบจำนวน

ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าจำนวนยังไม่เพียงพอต่อการวิจัย ผู้วิจัยจะขอความร่วมมือหัวหน้าชั้น ประชาสัมพันธ์ให้นิสิตแต่ละชั้นปีทราบเพื่อให้นิสิตที่ยังไม่ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถามเพิ่มเติม โดยให้ระยะเวลาส่งอีก 15 วัน ระหว่างวันที่ 16-30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 รวมเป็นระยะเวลา 30 วัน ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 152 ฉบับ

3.4 วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตคณะกรรมการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 158 คน ซึ่งเป็นนิสิตกลุ่มที่อยู่ในช่วงชั้นปีที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากเป็นลำดับที่ 1 และ 2 ในทุกชั้นปี ของปีการศึกษา 2561

ชั้นปี/สาขาวิชา	การแพทย์แผนไทย	การแพทย์แผนไทยประยุกต์
ชั้นปีที่ 2	32 คน	37 คน
ชั้นปีที่ 3	41 คน	48 คน
รวม	73 คน	85 คน

กลุ่มตัวอย่าง คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน แต่เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ ผู้วิจัยคาดว่าอาจจะไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เต็มจำนวน จึงขอเก็บข้อมูลกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 158 คน จากนิสิตคณะกรรมการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2562

สถานที่ในการเก็บข้อมูล เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน google form ที่ <https://forms.gle/Qb4owuZcnmDycRw27> ซึ่งผู้วิจัยจะปรับปรุงอีกครั้งหลังได้รับการอนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

เกณฑ์การคัดเลือก

1. เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ทุกสาขาในคณะกรรมการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา
2. เป็นนิสิตกลุ่มที่อยู่ในช่วงชั้นปีที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากเป็นลำดับที่ 1 และ 2 ในทุกชั้นปีของปีการศึกษา 2561
3. ไม่จำกัดเพศ อายุ
4. นิสิตยินดีและเต็มใจตอบแบบสอบถาม

เกณฑ์การคัดออก

1. นิสิตชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4 ทุกสาขาในคณะกรรมการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา

2. นิสิตไม่ยินดีและไม่เต็มใจตอบแบบสอบถาม

3.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและลงรหัส เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ข้อมูลมีความพร้อมสำหรับการวิเคราะห์ ก่อนวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบข้อมูล จัดการกับข้อมูลสูญหาย และการคำนวณหาค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน ดังนี้

4.1 การตรวจสอบข้อมูล (Data Editing) เป็นการตรวจสอบทุกรายการในเครื่องมือว่าข้อมูลมีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่

4.2 การคำนวณหาค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน เนื่องจากแบบวัดในแต่ละด้านมีหลายข้อคำถาม และข้อมูลที่เกิดขึ้นมาทั้งหมดเป็นข้อมูลประเภทมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ดังนั้นผู้วิจัยต้องนำข้อมูลคำนวณหาค่าเฉลี่ยระหว่างทุกข้อคำถามในแต่ละด้าน ด้วยโปรแกรม Excel ก่อนนำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อข้อมูลมีความพร้อมที่จะวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ ดังนี้

4.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยเสนอเป็นค่าสถิติได้แก่ จำนวนและร้อยละ

4.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา โดยเสนอเป็นค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F (F-test)

4.3.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของแอล เอส ดี (LSD) โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50

4.3.4 วิเคราะห์เนื้อหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขให้กับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยการแบ่งนิสิตออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นิสิตกลุ่มที่ไม่มีเกรด F นิสิตกลุ่มที่มีเกรด F ไม่เกิน 2 รายวิชา และนิสิตกลุ่มที่มีเกรด F มากกว่า 2 รายวิชา

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์ และนำผลลัพธ์ที่ได้มาอภิปรายผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ โดยอ้างอิงจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 นำมาเขียนรายงานผลการวิจัยให้เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหาผลการเรียนของนิสิตในรายวิชาต่าง ๆ และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของนิสิตต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้เรียน เจตคติต่อสาขาวิชา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นจากนิสิตเป็นแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน google form ระหว่างวันที่ 1-30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 152 ฉบับ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของนิสิต

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจำแนกตามกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของนิสิต

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของนิสิต

	ลักษณะ	จำนวน (n=152)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	22	14.50
	หญิง	133	85.50
2	ระดับชั้นที่ศึกษา		
	ชั้นปีที่ 2	69	45.40
	ชั้นปีที่ 3	83	54.60

	ลักษณะ	จำนวน (n=152)	ร้อยละ
3	สาขาวิชา		
	การแพทย์แผนไทย	73	48.00
	การแพทย์แผนไทยประยุกต์	79	52.00
4	เกรดเฉลี่ยสะสมของท่านในปีการศึกษา 2561		
	เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.51	34	22.37
	เกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00	70	46.05
	เกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.00 ขึ้นไป	48	31.58
5	จำนวนรายวิชาที่ได้เกรด F ในปีการศึกษา 2561		
	ไม่มีเกรด F	127	83.60
	ได้เกรด F 1-2 วิชา	21	13.80
	ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป	4	2.60

จากตารางที่ 2 แสดงว่านิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 85.50 เป็นเพศชาย จำนวน 22 คน ร้อยละ 14.50 การศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 69 คน ร้อยละ 45.40 ระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 83 คน ร้อยละ 54.60 เป็นนิสิตสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย จำนวน 73 คน ร้อยละ 48.00 สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ จำนวน 79 คน ร้อยละ 52.00 เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.51-3.00 จำนวน 70 คน ร้อยละ 46.05 รองลงมาเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.00 ขึ้นไป จำนวน 48 คน ร้อยละ 31.58 เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตที่มีจำนวนน้อยที่สุด อยู่ในช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.51 จำนวน 34 คน ร้อยละ 22.37 และกลุ่มนิสิตที่ไม่มีเกรด F จำนวน 127 คน ร้อยละ 83.60 รองลงมาเป็นกลุ่มนิสิตได้เกรด F 1-2 วิชา จำนวน 21 คน ร้อยละ 13.80 กลุ่มนิสิตที่ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป จำนวน 4 คน ร้อยละ 2.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของ นิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านพฤติกรรมของนิสิต

ลำดับ	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ	2.86	.96	เห็นด้วยปานกลาง
2	นิสิตเข้าเรียนมาทันตามเวลาที่กำหนด	4.13	.91	เห็นด้วยมาก
3	นิสิตเตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน	4.28	.78	เห็นด้วยมากที่สุด
4	นิสิตมีสมาธิในขณะที่เรียน	3.61	.74	เห็นด้วยมาก
5	นิสิตซักถามอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัย	3.34	.89	เห็นด้วยปานกลาง
6	นิสิตแสดงความคิดเห็นเมื่ออาจารย์ให้โอกาส	3.28	.89	เห็นด้วยปานกลาง
7	นิสิตไม่นำเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ขึ้นมาใช้งานในขณะที่อาจารย์สอน	2.99	1.05	เห็นด้วยปานกลาง
8	นิสิตบันทึกสาระสำคัญทุกครั้งขณะเรียน	3.85	.86	เห็นด้วยมาก
9	นิสิตสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองไม่พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียนได้	3.66	.89	เห็นด้วยมาก
10	นิสิตทำการบ้านที่อาจารย์มอบหมายให้ด้วยตนเอง	4.09	.80	เห็นด้วยมาก
11	นิสิตจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จโดยเร็วที่สุด	3.98	.90	เห็นด้วยมาก
12	นิสิตจะไม่ลอกงานของผู้อื่นส่งอาจารย์เพื่อให้ได้คะแนนสูง	3.78	1.00	เห็นด้วยมาก
13	นิสิตตั้งเป้าหมายที่จะเป็นผู้หนึ่งที่จะทำงานกลุ่มให้เสร็จได้ด้วยดี	4.15	.84	เห็นด้วยมาก
14	นิสิตทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน	4.38	.81	เห็นด้วยมากที่สุด
15	นิสิตทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา	4.46	.73	เห็นด้วยมากที่สุด
16	นิสิตทบทวนเนื้อหาวิชาหลังเลิกเรียน	3.20	.95	เห็นด้วยปานกลาง
17	นิสิตค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากห้องสมุด	3.15	.97	เห็นด้วยปานกลาง

ลำดับ	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18	นิสิตมีการวางแผนการเรียนเสมออย่างต่อเนื่อง	3.46	.92	เห็นด้วยมาก
19	นิสิตจะพยายามศึกษาหาความรู้ให้มากขึ้น หาก ผลการเรียนออกมาไม่ดี	3.96	.82	เห็นด้วยมาก
20	นิสิตสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง	3.89	.77	เห็นด้วยมาก
21	นิสิตมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะศึกษาให้ สำเร็จ	3.95	.74	เห็นด้วยมาก
เฉลี่ยรวม		3.74	.87	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านพฤติกรรมของนิสิต ปรากฏว่า นิสิตมีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.74$) โดยมีความเห็นในระดับมากที่สุด คือ นิสิตทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ นิสิตทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน ($\bar{X} = 4.38$) นิสิตเตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ ($\bar{X} = 2.86$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านเจตคติต่อสาขาวิชา

ลำดับ	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	นิสิตมั่นใจว่าจะสามารถประสบความสำเร็จ ในการเรียนทางการแพทย์แผนไทยได้เป็นอย่างดี	4.11	.81	เห็นด้วยมาก
2	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย จำเป็นต้องใช้ความรับผิดชอบในการเรียนสูง	4.50	.65	เห็นด้วยมากที่สุด
3	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย ต้องใช้สติปัญญา และทักษะสูง	4.49	.65	เห็นด้วยมากที่สุด
4	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ	4.45	.72	เห็นด้วยมากที่สุด
5	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่า	4.43	.75	เห็นด้วยมากที่สุด

ลำดับ	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6	นิสิตสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในการเรียนด้านการแพทย์แผนไทยได้เป็นอย่างดี	4.16	.79	เห็นด้วยมาก
7	การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่นิสิตสามารถนำไปประกอบอาชีพได้	4.43	.72	เห็นด้วยมากที่สุด
8	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนในสาขาการแพทย์แผนไทยจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้	4.23	.81	เห็นด้วยมากที่สุด
9	การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่ทำให้นิสิตมีมุมมองกว้างขึ้น	4.29	.78	เห็นด้วยมากที่สุด
10	นิสิตมั่นใจว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรที่ตรงกับความสามารถของตนเอง	3.80	.99	เห็นด้วยมาก
11	นิสิตมั่นใจว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรตรงกับความสนใจของตนเอง	3.80	1.03	เห็นด้วยมาก
12	นิสิตมุ่งมั่นจะประกอบอาชีพให้ตรงสาขาการแพทย์แผนไทยเมื่อสำเร็จการศึกษา	4.15	.87	เห็นด้วยมาก
13	นิสิตมั่นใจว่าการแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญทางการสาธารณสุข	4.28	.83	เห็นด้วยมากที่สุด
14	นิสิตมั่นใจว่าการแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย ทั้งภาครัฐ เอกชน และส่วนตัว	4.31	.80	เห็นด้วยมากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.25	.80	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านเจตคติต่อสาขาวิชา พบว่า นิสิตมีความเห็นในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) โดยหัวข้อที่มีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทยจำเป็นต้องใช้ความรับผิดชอบในการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย ต้องใช้สติปัญญาและทักษะสูง ($\bar{X} = 4.49$) นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ ($\bar{X} = 4.45$) การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่นิสิตสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับความเห็นต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ นิสิตมั่นใจว่าได้เลือกเรียน

หลักสูตรที่ตรงกับความสามารถของตนเอง และนิสิตมั่นใจว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรตรงกับความสนใจของตนเอง ($\bar{X} = 3.80$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ลำดับ	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	หลักสูตรมีการกำหนดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กัน	4.09	.70	เห็นด้วยมาก
2	ภาพรวมของหลักสูตรมีความน่าสนใจ เป็นที่ต้องการของสังคม	3.97	.79	เห็นด้วยมาก
3	รายวิชาที่เปิดสอนมีความสอดคล้องกับความสนใจของนิสิต	3.93	.84	เห็นด้วยมาก
4	อาจารย์ได้แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอน	4.31	.78	เห็นด้วยมากที่สุด
5	อาจารย์สร้างบรรยากาศการเรียนที่ท้าทาย	3.93	.90	เห็นด้วยมาก
6	อาจารย์จัดการเรียนการสอนไม่น่าเบื่อ มีวิธีสอนที่หลากหลาย	3.79	.86	เห็นด้วยมาก
7	อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงศักยภาพของตนเองได้เต็มที่	4.08	.83	เห็นด้วยมาก
8	อาจารย์มีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนิสิตแต่ละคน	3.93	.81	เห็นด้วยมาก
9	อาจารย์มีวิธีการวัดและประเมินผลทักษะการเรียนหลากหลาย	3.94	.82	เห็นด้วยมาก
10	กระบวนการวัดผลและประเมินผลในหลักสูตรครอบคลุมทุกทักษะทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน และปฏิบัติ	4.10	.75	เห็นด้วยมาก
11	อาจารย์แจ้งให้นิสิตรับทราบคะแนนการวัดและประเมินผลของตนเองทุกครั้ง	4.03	.86	เห็นด้วยมาก
12	อาจารย์มีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.01	.82	เห็นด้วยมาก

ลำดับ	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
13	มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสบการณ์ อย่างน้อย 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา	3.83	1.05	เห็นด้วยมาก
14	อาจารย์มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายทันสมัยสอดคล้องกับเนื้อหา	3.99	.83	เห็นด้วยมาก
15	อาจารย์มีการแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสม	4.22	.82	เห็นด้วยมากที่สุด
16	อาจารย์มีความรู้ความสามารถพร้อมในการสอน	4.29	.79	เห็นด้วยมากที่สุด
17	อาจารย์สามารถอธิบายเนื้อหาในวิชาที่สอนได้อย่างเข้าใจและชัดเจน	4.12	.83	เห็นด้วยมาก
18	อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอนอยู่เสมอ	4.23	.80	เห็นด้วยมากที่สุด
19	อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน	4.35	.81	เห็นด้วยมากที่สุด
20	เจ้าหน้าที่คณะให้ความช่วยเหลือ แนะนำเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการเรียน การลงทะเบียนเรียน หรืออื่น ๆ	4.33	.81	เห็นด้วยมากที่สุด
21	วัสดุอุปกรณ์ ตำรา มีจำนวนเพียงพอต่อนิสิต	3.84	.92	เห็นด้วยมาก
22	วัสดุอุปกรณ์ ตำรา มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์	3.86	.85	เห็นด้วยมาก
23	วัสดุอุปกรณ์ ตำรา สื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต	3.92	.84	เห็นด้วยมาก
24	อินเทอร์เน็ตที่ให้บริการนิสิตมีความเร็วสูง	3.55	1.03	เห็นด้วยมาก
25	สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในคณะเอื้อต่อการเรียนรู้	3.76	.94	เห็นด้วยมาก
26	นิสิตสามารถประเมินการสอนของอาจารย์ได้โดยอิสระ	4.27	.78	เห็นด้วยมากที่สุด
27	มีระบบประเมินการเรียนการสอนและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย	4.16	.83	เห็นด้วยมาก
	เฉลี่ยรวม	4.03	.84	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนพบว่า ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.03$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา คือ วัสดุอุปกรณ์ ตำรา มีความทันสมัย ทันทต่อเหตุการณ์ ($\bar{X} = 4.33$) อาจารย์ได้แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอน ($\bar{X} = 4.31$) อาจารย์มีความรู้ความสามารถพร้อมในการสอน ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับความเห็นต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ วัสดุอุปกรณ์ ตำรา สื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต ($\bar{X} = 3.55$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

ลำดับ	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ครอบครัวเป็นกำลังใจในการเรียนของนิสิต	4.41	.78	เห็นด้วยมากที่สุด
2	ครอบครัวชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนิสิตประสบความสำเร็จ	4.12	1.09	เห็นด้วยมาก
3	ครอบครัวช่วยกำหนดเป้าหมายในการเรียนของนิสิต	4.02	1.05	เห็นด้วยมาก
4	ครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความก้าวหน้าในชีวิต	4.38	.88	เห็นด้วยมากที่สุด
5	ครอบครัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.49	.85	เห็นด้วยมากที่สุด
6	ครอบครัวสนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	4.42	.87	เห็นด้วยมากที่สุด
7	เพื่อนมีอิทธิพลและช่วยส่งเสริมให้นิสิตศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น	4.29	.80	เห็นด้วยมากที่สุด
8	เพื่อนเป็นกำลังใจสำคัญต่อการเรียนรู้ของนิสิต	4.11	.91	เห็นด้วยมาก
9	การแสดงพฤติกรรมของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต	4.11	1.00	เห็นด้วยมาก

ลำดับ	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10	การยอมรับของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต	4.02	.92	เห็นด้วยมาก
	เฉลี่ยรวม	4.24	.91	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พบว่า นิสิตมีความเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ครอบครัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมา คือ ครอบครัวสนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.42$) ครอบครัวเป็นกำลังใจในการเรียนของนิสิต ($\bar{X} = 4.41$) ครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความก้าวหน้าในชีวิต ($\bar{X} = 4.38$) เพื่อนมีอิทธิพลและช่วยส่งเสริมให้นิสิตศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับความเห็นต่ำสุดอยู่ที่ระดับมาก คือ ครอบครัวช่วยกำหนดเป้าหมายในการเรียนของนิสิต ($\bar{X} = 4.02$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ลำดับ	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	พฤติกรรมของนิสิต	3.74	.87	มาก
2	เจตคติต่อสาขาวิชา	4.25	.80	มากที่สุด
3	คุณภาพการจัดการเรียนการสอน	4.03	.84	มาก
4	ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน	4.24	.91	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อสาขาวิชาที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมากที่สุด มีความเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา คือด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน มีความเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน มีความเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) และด้านพฤติกรรมของนิสิต มีความเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ตารางที่ 8 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ด้าน	กลุ่ม	SS	Df	MS	F	Sig.
1 พฤติกรรมของ นิสิต	ระหว่างกลุ่ม	1.677	2	.839	2.952	.05
	ภายในกลุ่ม	42.335	149	.284		
	รวม	44.012	151			
2 เจตคติต่อ สาขาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	.287	2	.143	.361	.69
	ภายในกลุ่ม	59.091	149	.397		
	รวม	59.378	151			
3 คุณภาพการจัด การเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	.612	2	.306	.773	.46
	ภายในกลุ่ม	59.049	149	.396		
	รวม	59.662	151			
4 ปัจจัยสนับสนุน การจัดการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.926	2	1.463	3.151	.04
	ภายในกลุ่ม	69.184	149	.464		
	รวม	72.110	151			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต จำแนกตามรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (Fisher's Least Significant Difference) ค่าเฉลี่ยผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต แตกต่างกัน คือ ด้านพฤติกรรมของนิสิต มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.73, SD=.54) ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน (\bar{X} =4.24, SD=.69) และมีค่าเฉลี่ยผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตไม่แตกต่างกัน คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา (\bar{X} =4.25, SD=.63) ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} =4.03, SD=.63) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านพฤติกรรมของนิสิต

พฤติกรรมของนิสิต		GPAX <2.51	GPAX 2.51-3.00	GPAX >3.00
	\bar{x}	3.54	3.79	3.79
GPAX <2.51	3.54	-	-.254*	-.249*
GPAX 2.51-3.00	3.79		-	.005
GPAX >3.00	3.79			-

จากตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบด้านพฤติกรรมของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 มีพฤติกรรมแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 มีพฤติกรรมแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 และนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ไม่มีพฤติกรรมแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00

ตารางที่ 10 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านเจตคติต่อสาขาวิชา

เจตคติต่อสาขาวิชา		GPAX <2.51	GPAX 2.51-3.00	GPAX >3.00
	\bar{x}	4.17	4.26	4.28
GPAX <2.51	4.17	-	.094	.114
GPAX 2.51-3.00	4.26	-	-	.019
GPAX >3.00	4.28	-	-	-

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบด้านเจตคติต่อสาขาวิชา พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 และนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 ไม่มีความแตกต่างด้านเจตคติต่อสาขาวิชา

ตารางที่ 11 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้าน
คุณภาพการจัดการเรียนการสอน

คุณภาพการจัดการ เรียนการสอน	\bar{x}	GPAX <2.51	GPAX 2.51-3.00	GPAX >3.00
GPAX <2.51	4.01	-	.035	.110
GPAX 2.51-3.00	3.98		-	.145
GPAX >3.00	4.12			-

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า นิสิตที่มี
ผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 และนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย
มากกว่า 3.00 ไม่มีความคิดเห็นแตกต่างด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 12 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านปัจจัย
สนับสนุนการจัดการเรียน

ปัจจัยสนับสนุนการ จัดการเรียน	\bar{x}	GPAX <2.51	GPAX 2.51-3.00	GPAX >3.00
GPAX <2.51	4.13	-	.018	-.311*
GPAX 2.51-3.00	4.15		-	-.292*
GPAX >3.00	4.44			-

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน พบว่า นิสิตที่มี
ผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 มีความแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 นิสิตที่มี
ผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 มีความแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 และนิสิตที่
มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 ไม่มีความแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจำแนกตามกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F
ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ด้านพฤติกรรมของนิสิต

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ	2.87	.99	เห็นด้วยปานกลาง	2.71	.78	เห็นด้วยปานกลาง	3.25	.50	เห็นด้วยปานกลาง
2	นิสิตเข้าเรียนมาทันตามเวลาที่กำหนด	4.07	.93	เห็นด้วยมาก	4.43	.75	เห็นด้วยมากที่สุด	4.25	.96	เห็นด้วยมากที่สุด
3	นิสิตเตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน	4.27	.79	เห็นด้วยมากที่สุด	4.38	.74	เห็นด้วยมากที่สุด	4.25	.96	เห็นด้วยมากที่สุด
4	นิสิตมีสมาธิในขณะที่เรียน	3.60	.76	เห็นด้วยมาก	3.57	.60	เห็นด้วยมาก	4.00	.82	เห็นด้วยมาก
5	นิสิตซักถามอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัย	3.35	.90	เห็นด้วยปานกลาง	3.24	.89	เห็นด้วยปานกลาง	3.50	.58	เห็นด้วยมาก
6	นิสิตแสดงความคิดเห็นเมื่ออาจารย์ให้โอกาส	3.28	.92	เห็นด้วยปานกลาง	3.29	.72	เห็นด้วยปานกลาง	3.25	.96	เห็นด้วยปานกลาง

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
7	นิตินำเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ขึ้นมาใช้งานในขณะที่อาจารย์สอน	2.98	1.01	เห็นด้วยปานกลาง	3.00	1.22	เห็นด้วยปานกลาง	3.50	1.29	เห็นด้วยมาก
8	นิตินับนทึกสารระสำคัญทุกครั้งที่ขณะเรียน	3.80	.88	เห็นด้วยมาก	4.05	.80	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
9	นิตินสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองไม่พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียนได้	3.63	.90	เห็นด้วยมาก	3.81	.75	เห็นด้วยมาก	3.75	1.26	เห็นด้วยมาก
10	นิตินทำการบ้านที่อาจารย์มอบหมายให้ด้วยตนเอง	4.13	.81	เห็นด้วยมาก	3.90	.77	เห็นด้วยมาก	3.75	.50	เห็นด้วยมาก
11	นิตินจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จโดยเร็วที่สุด	3.95	.93	เห็นด้วยมาก	4.10	.70	เห็นด้วยมาก	4.25	.96	เห็นด้วยมากที่สุด
12	นิตินจะไม่ลอกงานของผู้อื่นส่งอาจารย์เพื่อให้ได้คะแนนสูง	3.79	1.02	เห็นด้วยมาก	3.76	.83	เห็นด้วยมาก	3.75	1.26	เห็นด้วยมาก
13	นิตินตั้งเป้าหมายที่จะเป็นผู้นึงที่จะทำงานกลุ่มให้เสร็จได้ด้วยดี	4.19	.85	เห็นด้วยมาก	3.90	.79	เห็นด้วยมาก	4.00	.82	เห็นด้วยมาก

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
14	นิตินิทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน	4.38	.82	เห็นด้วยมากที่สุด	4.33	.86	เห็นด้วยมากที่สุด	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
15	นิตินิทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา	4.45	.73	เห็นด้วยมากที่สุด	4.57	.75	เห็นด้วยมากที่สุด	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
16	นิตินิทบทวนเนื้อหาวิชาหลังเลิกเรียน	3.22	.98	เห็นด้วยปานกลาง	2.95	.74	เห็นด้วยปานกลาง	3.75	.96	เห็นด้วยมาก
17	นิตินิค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากห้องสมุด	3.15	1.02	เห็นด้วยปานกลาง	3.10	.62	เห็นด้วยปานกลาง	3.50	1.00	เห็นด้วยมาก
18	นิตินิมีการวางแผนการเรียนเสมออย่างต่อเนื่อง	3.47	.96	เห็นด้วยมาก	3.33	.58	เห็นด้วยปานกลาง	4.00	.82	เห็นด้วยมาก
19	นิตินิจะพยายามศึกษาหาความรู้ให้มากขึ้น หากผลการเรียนออกมาไม่ดี	3.97	.84	เห็นด้วยมาก	3.81	.75	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
20	นิตินิสสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง	3.90	.79	เห็นด้วยมาก	3.86	.65	เห็นด้วยมาก	3.75	.96	เห็นด้วยมาก
21	นิตินิมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะศึกษาให้สำเร็จ	4.02	.75	เห็นด้วยมาก	3.57	.60	เห็นด้วยมาก	3.75	.96	เห็นด้วยมาก
	เฉลี่ยรวม	3.74	.88	เห็นด้วยมาก	3.70	.76	เห็นด้วยมาก	3.89	.84	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ด้านพฤติกรรมของนิสิต ปรากฏว่า พฤติกรรมนิสิตแสดงออกและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด คือ นิสิตทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา และพฤติกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุด คือ นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ ดังนี้

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.74$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ นิสิตทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ นิสิตทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน ($\bar{X} = 4.38$) นิสิตเตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ ($\bar{X} = 2.87$)

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.70$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ นิสิตทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือ นิสิตเข้าเรียนมาทันตามเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.43$) นิสิตเตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ ($\bar{X} = 2.71$)

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.89$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ นิสิตจะพยายามศึกษาหาความรู้ให้มากขึ้นหากผลการเรียนออกมาไม่ดี และนิสิตทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ นิสิตทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา นิสิตเข้าเรียนมาทันตามเวลาที่กำหนด นิสิตเตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน นิสิตบันทึกสาระสำคัญทุกครั้งขณะเรียน และ นิสิตจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จโดยเร็วที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ ($\bar{X} = 3.25$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	นิสิตมั่นใจว่าจะสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนทางด้านการแพทย์แผนไทยได้เป็นอย่างดี	4.13	.81	เห็นด้วยมาก	3.95	.86	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
2	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้าน การแพทย์แผนไทยจำเป็นต้องใช้ ความรับผิดชอบในการเรียนสูง	4.49	.64	เห็นด้วยมากที่สุด	4.52	.75	เห็นด้วยมากที่สุด	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
3	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้าน การแพทย์แผนไทย ต้องใช้ สติปัญญา และทักษะสูง	4.48	.65	เห็นด้วยมากที่สุด	4.48	.68	เห็นด้วยมากที่สุด	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
4	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้าน การแพทย์แผนไทย เป็นสิ่งที่ทำ ทายความสามารถ	4.49	.71	เห็นด้วยมากที่สุด	4.10	.70	เห็นด้วยมาก	5.00	.00	เห็นด้วยมากที่สุด

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
5	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้าน การแพทย์แผนไทย เป็นสิ่งที่มี ความสำคัญและมีคุณค่า	4.42	.75	เห็นด้วยมากที่สุด	4.48	.81	เห็นด้วยมากที่สุด	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
6	นิสิตสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ ในการเรียนด้านการแพทย์แผน ไทยได้เป็นอย่างดี	4.17	.79	เห็นด้วยมาก	4.00	.84	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
7	การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชา ที่นิสิตสามารถนำไปประกอบ อาชีพได้	4.43	.71	เห็นด้วยมากที่สุด	4.33	.80	เห็นด้วยมากที่สุด	5.00	.00	เห็นด้วยมากที่สุด
8	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนในสาขา การแพทย์แผนไทย จะช่วยให้ประสบความสำเร็จใน ชีวิตได้	4.20	.82	เห็นด้วยมาก	4.29	.78	เห็นด้วยมากที่สุด	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
9	การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชา ที่ทำให้นิสิตมีมุมมองกว้างขึ้น	4.28	.77	เห็นด้วยมากที่สุด	4.20	.83	เห็นด้วยมาก	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
10	นิตินั้นใจว่าได้เลือกเรียน หลักสูตรที่ตรงกับความสามารถ ของตนเอง	3.83	1.01	เห็นด้วยมาก	3.57	.93	เห็นด้วยมาก	4.00	.82	เห็นด้วยมาก
11	นิตินั้นใจว่าได้เลือกเรียน หลักสูตรตรงกับความสนใจของ ตนเอง	3.80	1.05	เห็นด้วยมาก	3.71	.96	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
12	นิตินั้นใจว่าจะประกอบอาชีพให้ ตรงสาขาการแพทย์แผนไทยเมื่อ สำเร็จการศึกษา	4.13	.89	เห็นด้วยมาก	4.14	.73	เห็นด้วยมาก	5.00	.00	เห็นด้วยมากที่สุด
13	นิตินั้นใจว่าการแพทย์แผนไทย เป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญ ทางการสาธารณสุข	4.26	.84	เห็นด้วยมากที่สุด	4.29	.78	เห็นด้วยมากที่สุด	5.00	.00	เห็นด้วยมากที่สุด
14	นิตินั้นใจว่าการแพทย์แผนไทย เป็นสาขาวิชาที่สามารถประกอบ อาชีพได้หลากหลาย ทั้งภาครัฐ เอกชน และส่วนตัว	4.31	.82	เห็นด้วยมากที่สุด	4.29	.78	เห็นด้วยมากที่สุด	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.24	.80	เห็นด้วยมากที่สุด	4.17	.80	เห็นด้วยมาก	4.68	.40	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา ปรากฏว่า

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทยเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ และนิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทยจำเป็นต้องใช้ความรับผิดชอบในการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมาคือ นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย ต้องใช้สติปัญญา และทักษะสูง ($\bar{X} = 4.48$) การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่นิสิตสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ นิสิตมั่นใจว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรตรงกับความสนใจของตนเอง ($\bar{X} = 3.80$)

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทยจำเป็นต้องใช้ความรับผิดชอบในการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมาคือ นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่า และนิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย ต้องใช้สติปัญญาและทักษะสูง ($\bar{X} = 4.48$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ นิสิตมั่นใจว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรที่ตรงกับความสามารถของตนเอง ($\bar{X} = 3.57$)

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทยเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่นิสิตสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ นิสิตมุ่งมั่นจะประกอบอาชีพให้ตรงสาขาการแพทย์แผนไทยเมื่อสำเร็จการศึกษา และนิสิตมั่นใจว่าการแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญทางการสาธารณสุข ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา คือ การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่ทำให้นิสิตมีมุมมองกว้างขึ้น ($\bar{X} = 4.75$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ นิสิตมั่นใจว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรที่ตรงกับความสามารถของตนเอง ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	หลักสูตรมีการกำหนดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กัน	4.06	.72	เห็นด้วยมาก	4.19	.60	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
2	ภาพรวมของหลักสูตรมีความน่าสนใจ เป็นที่ต้องการของสังคม	3.96	.82	เห็นด้วยมาก	4.00	.63	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
3	รายวิชาที่เปิดสอนมีความสอดคล้องกับความสนใจของนิสิต	3.92	.86	เห็นด้วยมาก	3.90	.77	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
4	อาจารย์ได้แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอน	4.35	.74	เห็นด้วยมากที่สุด	4.10	1.02	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
5	อาจารย์สร้างบรรยากาศการเรียนที่ท้าทาย	3.92	.90	เห็นด้วยมาก	3.90	.94	เห็นด้วยมาก	4.25	.96	เห็นด้วยมากที่สุด
6	อาจารย์จัดการเรียนการสอนไม่น่าเบื่อ มีวิธีสอนที่หลากหลาย	3.74	.85	เห็นด้วยมาก	3.95	.92	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
7	อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงศักยภาพของตนเองได้เต็มที่	4.06	.79	เห็นด้วยมาก	4.14	1.06	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
8	อาจารย์มีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนิสิตแต่ละคน	3.94	.80	เห็นด้วยมาก	3.81	.93	เห็นด้วยมาก	4.00	.00	เห็นด้วยมาก
9	อาจารย์มีวิธีการวัดและประเมินผลทักษะการเรียนรู้หลากหลาย	3.96	.80	เห็นด้วยมาก	3.76	.94	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
10	กระบวนการวัดผลและประเมินผลในหลักสูตรครอบคลุมทุกทักษะทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน และปฏิบัติ	4.12	.74	เห็นด้วยมาก	3.95	.80	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
11	อาจารย์แจ้งให้นิสิตรับทราบคะแนนการวัดและประเมินผลของตนเองทุกครั้ง	4.01	.86	เห็นด้วยมาก	4.10	.89	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
12	อาจารย์มีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.03	.84	เห็นด้วยมาก	3.86	.79	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
13	มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสบการณ์ อย่างน้อย 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา	3.81	1.07	เห็นด้วยมาก	3.81	1.03	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
14	อาจารย์มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ทันสมัยสอดคล้องกับเนื้อหา	4.00	.81	เห็นด้วยมาก	3.86	.96	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
15	อาจารย์มีการแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสม	4.25	.80	เห็นด้วยมากที่สุด	4.00	1.00	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
16	อาจารย์มีความรู้ ความสามารถพร้อมในการสอน	4.32	.76	เห็นด้วยมากที่สุด	4.05	.97	เห็นด้วยมาก	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
17	อาจารย์สามารถอธิบายเนื้อหาในวิชาที่สอนได้อย่างเข้าใจและชัดเจน	4.16	.82	เห็นด้วยมาก	3.86	.91	เห็นด้วยมาก	4.25	.50	เห็นด้วยมาก
18	อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอนอยู่เสมอ	4.26	.77	เห็นด้วยมากที่สุด	4.00	1.00	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
19	อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน	4.36	.77	เห็นด้วยมากที่สุด	4.19	1.03	เห็นด้วยมาก	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
20	เจ้าหน้าที่คณะให้ความช่วยเหลือแนะนำเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการเรียนการสอนลงทะเบียนเรียนหรืออื่น ๆ	4.36	.78	เห็นด้วยมากที่สุด	4.10	1.00	เห็นด้วยมาก	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
21	วัสดุอุปกรณ์ ตำรา มีจำนวนเพียงพอต่อนิสิต	3.83	.92	เห็นด้วยมาก	3.76	.94	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
22	วัสดุอุปกรณ์ ตำรา มีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์	3.85	.85	เห็นด้วยมาก	3.81	.93	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
23	วัสดุอุปกรณ์ ตำรา สื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต	3.91	.83	เห็นด้วยมาก	3.86	.91	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
24	อินเทอร์เน็ตที่ให้บริการนิสิตมีความเร็วสูง	3.54	1.02	เห็นด้วยมาก	3.48	1.12	เห็นด้วยมาก	4.00	.82	เห็นด้วยมาก
25	สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในคณะเอื้อต่อการเรียนรู้	3.75	.93	เห็นด้วยมาก	3.67	.97	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
26	นิสิตสามารถประเมินการสอนของอาจารย์ได้โดยอิสระ	4.30	.78	เห็นด้วยมากที่สุด	4.00	.79	เห็นด้วยมาก	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
27	มีระบบประเมินการเรียนการสอนและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เหมาะสม สะดวกปลอดภัย	4.18	.81	เห็นด้วยมาก	3.95	.97	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.03	.83	เห็นด้วยมาก	3.93	.92	เห็นด้วยมาก	4.42	.54	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ปรากฏว่า

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.03$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน และเจ้าหน้าที่คณะให้ความช่วยเหลือ แนะนำเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการเรียน การลงทะเบียนเรียนหรืออื่น ๆ ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาคือ อาจารย์ได้แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอน ($\bar{X} = 4.35$) อาจารย์มีความรู้ ความสามารถพร้อมในการสอน ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ อินเทอร์เน็ตที่ให้บริการนิสิตมีความเร็วสูง ($\bar{X} = 3.54$)

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.93$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ หลักสูตรมีการกำหนดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้ความสัมพันธ์กัน และอาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาคือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงศักยภาพของตนเองได้เต็มที่ ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ อินเทอร์เน็ตที่ให้บริการนิสิตมีความเร็วสูง ($\bar{X} = 3.48$)

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ อาจารย์มีความรู้ ความสามารถพร้อมในการสอน อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน เจ้าหน้าที่คณะให้ความช่วยเหลือ แนะนำเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการเรียน การลงทะเบียนเรียนหรืออื่น ๆ และนิสิตสามารถประเมินการสอนของอาจารย์ได้โดยอิสระ ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ มีระบบประเมินการเรียนการสอนและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เหมาะสม สะดวกปลอดภัย ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ อาจารย์มีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนิสิตแต่ละคน ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	ครอบครัวเป็นกำลังใจในการเรียนของนิสิต	4.45	.76	เห็นด้วยมากที่สุด	4.24	.89	เห็นด้วยมากที่สุด	4.25	.96	เห็นด้วยมากที่สุด
2	ครอบครัวชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนิสิตประสบความสำเร็จ	4.14	1.11	เห็นด้วยมาก	4.05	1.02	เห็นด้วยมาก	3.75	.96	เห็นด้วยมาก
3	ครอบครัวช่วยกำหนดเป้าหมายในการเรียนของนิสิต	4.07	1.06	เห็นด้วยมาก	3.76	1.04	เห็นด้วยมาก	3.75	.50	เห็นด้วยมาก
4	ครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความก้าวหน้าในชีวิต	4.40	.86	เห็นด้วยมากที่สุด	4.20	1.06	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
5	ครอบครัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.53	.81	เห็นด้วยมากที่สุด	4.33	1.02	เห็นด้วยมากที่สุด	4.00	1.15	เห็นด้วยมาก
6	ครอบครัวสนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	4.44	.84	เห็นด้วยมากที่สุด	4.33	1.02	เห็นด้วยมากที่สุด	4.25	.96	เห็นด้วยมากที่สุด

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
7	เพื่อนมีอิทธิพลและช่วยส่งเสริมให้นิสิตศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น	4.35	.77	เห็นด้วยมากที่สุด	3.90	.94	เห็นด้วยมาก	4.50	.58	เห็นด้วยมากที่สุด
8	เพื่อนเป็นกำลังใจสำคัญต่อการเรียนรู้ของนิสิต	4.16	.91	เห็นด้วยมาก	3.75	.91	เห็นด้วยมาก	4.25	.96	เห็นด้วยมากที่สุด
9	การแสดงพฤติกรรมของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต	4.14	1.02	เห็นด้วยมาก	3.81	.87	เห็นด้วยมาก	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
10	การยอมรับของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต	4.04	.89	เห็นด้วยมาก	3.76	1.04	เห็นด้วยมาก	4.75	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.27	.90	เห็นด้วยมากที่สุด	4.01	.98	เห็นด้วยมาก	4.28	.76	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชาและได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนปรากฏว่า

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ครอบครัวยุติช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมา คือ ครอบครัวยุติเป็นกำลังใจในการเรียนของนิสิต ($\bar{X} = 4.45$) ครอบครัวยุติสนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ การยอมรับของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต ($\bar{X} = 4.04$)

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ครอบครัวยุติช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และครอบครัวยุติสนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาคือ ครอบครัวยุติเป็นกำลังใจในการเรียนของนิสิต ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ เพื่อนเป็นกำลังใจสำคัญต่อการเรียนรู้ของนิสิต ($\bar{X} = 3.75$)

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ การแสดงพฤติกรรมของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต และการยอมรับของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ ครอบครัวยุติช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับจนถึงความเห็นระดับต่ำสุดอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก คือ ครอบครัวยุติชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนิสิตประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป เฉลี่ยรายด้าน

ลำดับ	รายละเอียด	ไม่มีเกรด F			ได้เกรด F 1-2 วิชา			ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	พฤติกรรมของนิสิต	3.74	.78	เห็นด้วยมาก	3.70	.75	เห็นด้วยมาก	3.89	.61	เห็นด้วยมาก
2	เจตคติต่อสาขาวิชา	4.24	.44	เห็นด้วยมากที่สุด	4.17	.51	เห็นด้วยมาก	4.68	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
3	คุณภาพการจัดการเรียนการสอน	4.03	.52	เห็นด้วยมาก	3.92	.41	เห็นด้วยมาก	4.42	.34	เห็นด้วยมากที่สุด
4	ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน	4.27	.52	เห็นด้วยมากที่สุด	4.01	.43	เห็นด้วยมาก	4.28	.51	เห็นด้วยมากที่สุด
	เฉลี่ย	4.07	.57	เห็นด้วยมาก	3.95	.53	เห็นด้วยมาก	4.32	.49	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F ได้เกรด F 1-2 วิชา และได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มนิสิต พบว่า

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.07$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา ($\bar{X} = 4.24$) คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.03$) และด้านพฤติกรรมของนิสิต ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.01$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน ($\bar{X} = 4.01$) คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.92$) และด้านพฤติกรรมของนิสิต ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) โดยมีความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา ($\bar{X} = 4.68$) รองลงมา คือ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.42$) ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน ($\bar{X} = 4.28$) และด้านพฤติกรรมของนิสิต ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ข้อเสนอเพิ่มเติมอื่น ๆ

1. อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
2. มีการให้งานกลุ่มมากไป แต่ถ้าให้งานควรให้เวลานิสิตในการทำงานด้วย
3. ให้มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอ
4. จัดสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน เพื่อน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. ควรให้เอกสารประกอบการเรียนการสอนก่อนที่อาจารย์จะสอนก่อน 1 วันเพื่อให้มีการเตรียมตัวได้ทัน
6. ให้มีเรียนการปฏิบัติเกี่ยวกับยาสมุนไพรมากกว่านี้
7. ให้มีสถานที่จัดการเรียนการสอนให้เพียงพอ
8. ควรมีการเรียนการสอนที่นิสิตมีส่วนร่วม
9. ให้มีกิจกรรมเตรียมพร้อมและมีการปรับตัว
10. อยากให้มีตึกคณะค่ะ
11. ควรจัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่ 2 ครั้งต่อภาคการศึกษา
12. อาจารย์บางท่านควรมีวิธีการสอนที่ทำให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น แต่บางท่านสอนแล้วงง
13. ควรปรับเพิ่มเวลาหลักสูตรให้มากขึ้น เพื่อจะได้ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

14. การวัดผลกิจกรรมต่าง ๆ อาจารย์ไม่ควรคาดหวังผลสูงมาก เพราะจะทำให้นิสิตกลุ่มที่เรียนอ่อน กดดันและไม่มีความสุขในการเรียน
15. ไม่ควรเปรียบเทียบว่ารุ่นที่ผ่านมาทำได้อะไรก็ทำได้อะไร
16. เนื้อหาในการเรียนมีมาก แต่ไม่ควรเร่งสอนจนเกินไป
17. ในภาพรวมของคณะการจัดระบบการเรียนการสอน และกระบวนการต่าง ๆ ดีมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นกลุ่มนิสิต ชั้นปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2562 ภาคปกติ คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 158 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การเก็บข้อมูลเป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ ผู้วิจัยคาดว่าอาจจะไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เต็มจำนวน จึงขอเก็บข้อมูลกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 158 คน โดยประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามผ่านตัวแทนชั้นปี เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.20 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่า F (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของแอล เอส ดี (LSD) โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 152 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 85.50 เป็นเพศชาย จำนวน 22 คน ร้อยละ 14.50 การศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 69 คน ร้อยละ 45.40 ระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 83 คน ร้อยละ 54.60 เป็นนิสิตสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย จำนวน 73 คน ร้อยละ 48.00 สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ จำนวน 79 คน ร้อยละ 52.00 เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.51-3.00 จำนวน 70 คน ร้อยละ 46.05 เกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.00 ขึ้นไป จำนวน 48 คน ร้อยละ 31.58 เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.51 จำนวน 34 คน ร้อยละ 22.37 และกลุ่มนิสิตที่ไม่มีเกรด F จำนวน 127 คน ร้อยละ 83.60 รองลงมาเป็นกลุ่มนิสิตได้เกรด F 1-2 วิชา จำนวน 21 คน ร้อยละ 13.80 กลุ่มนิสิตที่ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป จำนวน 4 คน ร้อยละ 2.60

ความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อสาขามีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และด้านพฤติกรรมของนิสิตตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านจะเห็นว่า

ด้านพฤติกรรมของนิสิต นิสิตมีความเห็นว่าพฤติกรรมที่ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การที่นิสิตทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา ทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน เตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน และพฤติกรรมที่นิสิตปฏิบัติน้อยที่สุดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ

ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้านเจตคติต่อสาขาวิชา คือ นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทยจำเป็นต้องใช้ความรับผิดชอบในการเรียนสูง ใช้สติปัญญาและทักษะสูง เป็นสาขาวิชาที่ทำหายความสามารถ และเป็นสาขาวิชาที่นิสิตสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ แต่ความมั่นใจของนิสิตว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรที่ตรงกับความสามารถของตนเอง และมั่นใจว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรตรงกับความสนใจของตนเองยังเป็นเจตคติที่นิสิตให้คะแนนอยู่ในลำดับท้าย

ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน นิสิตเห็นว่า อาจารย์มีความรู้ ความสามารถพร้อมในการสอน สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน มีการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ ตำรา มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ความสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต

ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครอบครัวมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอนของนิสิต คือ ครอบครัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น สนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นกำลังใจในการเรียนของนิสิต เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความก้าวหน้าในชีวิต และช่วยกำหนดเป้าหมายในการเรียนของนิสิต นอกจากนี้ ยังพบว่าเพื่อนก็มีอิทธิพลและช่วยส่งเสริมให้นิสิตศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตเป็นรายกลุ่ม พบว่า มีทั้งด้านที่แตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน โดยด้านที่มีความแตกต่างกัน คือ ด้านพฤติกรรมของนิสิต ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน ด้านที่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตไม่แตกต่าง คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชาและด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านจะเห็นว่า

ด้านพฤติกรรมของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 มีพฤติกรรมแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 มีพฤติกรรมแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 และนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ไม่มีพฤติกรรมแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00

ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 และนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 ไม่มีความแตกต่างด้านเจตคติต่อสาขาวิชา

ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 นิสิต

ที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 และนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 ไม่มีความแตกต่างด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 มีความแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 มีความแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 และนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.51 ไม่มีความแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00

การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F นิสิตที่มีเกรด F 1-2 วิชา และนิสิตที่มีเกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป แยกตามกลุ่มผลการเรียน ดังนี้

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรียงตามลำดับรายด้าน คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และด้านพฤติกรรมของนิสิตตามลำดับ

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรียงตามลำดับรายด้าน คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และด้านพฤติกรรมของนิสิตตามลำดับ

กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรียงตามลำดับรายด้าน คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน และด้านพฤติกรรมของนิสิตตามลำดับ

เมื่อแยกรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมของนิสิต ปรากฏว่า พฤติกรรมนิสิตที่แสดงออกและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด คือ นิสิตทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา และพฤติกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุด คือ นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ โดยกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียน ไม่มีเกรด F มีพฤติกรรมทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา ทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน ในขณะที่กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา มีพฤติกรรมทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา เข้าเรียนมาทันตามเวลาที่กำหนด และกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป มีพฤติกรรมในการพยายามศึกษาหาความรู้ให้มากขึ้นหากผลการเรียนออกมาไม่ดี ทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน ทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ มีพฤติกรรมอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอเป็นลำดับท้าย ทุกกลุ่ม

ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ นิสิตจำเป็นต้องใช้ความรับผิดชอบในการเรียนสูง ส่วนกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย จำเป็นต้องใช้ความรับผิดชอบในการเรียนสูง การเรียนด้านการแพทย์แผนไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และมีคุณค่า และต้องใช้สติปัญญาและทักษะสูง และกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2

วิชาขึ้นไป มีความรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทยเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ เป็นสาขาวิชาที่นิสิตสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ นิสิตมีความมุ่งมั่นจะประกอบอาชีพให้ตรงสาขาการแพทย์แผนไทยเมื่อสำเร็จการศึกษา และมั่นใจว่าการแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญทางการสาธารณสุข

ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน นิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F มีความเห็นว่าอาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน และเจ้าหน้าที่คณะให้ความช่วยเหลือ แนะนำเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการเรียน การลงทะเบียนเรียนหรืออื่น ๆ ส่วนกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา มีความเห็นว่าหลักสูตรมีการกำหนดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กัน และอาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน และกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป เห็นว่าอาจารย์มีความรู้ ความสามารถพร้อมในการสอน สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน เจ้าหน้าที่คณะให้ความช่วยเหลือ แนะนำเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการเรียน การลงทะเบียนเรียนหรืออื่น ๆ

ด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มีเกรด F เห็นว่าครอบครัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เป็นกำลังใจในการเรียนของนิสิต สนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ส่วนกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F 1-2 วิชา มีความคิดเห็นว่าครอบครัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น สนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นกำลังใจในการเรียนของนิสิต และกลุ่มนิสิตที่มีผลการเรียนได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป เห็นว่าการแสดงพฤติกรรมของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต และการยอมรับของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต ครอบครัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา มีทั้งด้านปัจจัยเจตคติต่อสาขาวิชา ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน ปัจจัยด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมของนิสิต โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คือปัจจัยด้านเจตคติต่อสาขาวิชา และปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน ทั้งนี้ ปัจจัยด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมของนิสิตก็มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมากเช่นกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ลดาพร ทองสง และณิมพร พงศานานุรักษ์ (2561) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์: การวิเคราะห์ห้พระระดับ พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมและพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็ก 2 ของนักศึกษา เบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย และเอมิกา ศุขโต (2555) เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าคุณภาพ การสอน เจตคติต่อการเรียน และสภาพสิ่งแวดล้อมในการเรียนเป็นปัจจัยที่สามารถนำไปพยากรณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ นอกจากนี้ จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ของกาญจนา แยมเสาชง (2556) พบว่า มี 3 ตัวแปรที่สัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ด้านพฤติกรรมการเรียนของนิสิต ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับ นิสิต ขณะที่ทริกา วัฒนาสัจจา และจรรยา ชื่นอารมณ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีวะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี พบว่า ปัจจัยด้านนักศึกษาและปัจจัยด้านสถาบันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน โดยเฉพาะด้านครูอาจารย์ กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ความสัมพันธ์กับ เพื่อน เช่นเดียวกับวิลาวรรณ จตุเทน และสมบัติ ท้ายเรือคำ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มี อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ ได้แก่ การ นำตนเองสู่การเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางวิทยาศาสตร์ เจต คติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมการสอนของครู และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ขณะที่ชนิดา เพ็ชรโรจน์ และคณะ (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดร้อยเอ็ด: การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง พหุระดับ พบว่า เจตคติ ต่อการเรียน อัตมโนทัศน์ และบรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการสอนมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กันตพัฒน์ เหล่าวิชารัตน์ และขวัญเมือง โพธิ์ย้อย (2561) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เนื้อหาบทเรียน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ส่วนความแตกต่างทางเพศ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ผู้สอน ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ในการเรียน สุจิตรา สุคนธมัต (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า เพศ อายุ สาขาวิชา ชั้นปี ภูมิสำเนา บุคคลที่นักศึกษาพักอาศัย การทำงานพิเศษ และทัศนคติในการเรียนของ นักศึกษา สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยโดยทั่ว ๆ ไป และความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนกับนักศึกษา มี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เมื่อดำเนินการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตรายด้าน มีทั้งด้านที่แตกต่างกันและไม่แตกต่าง โดยด้านที่มีความแตกต่างกัน คือ ด้านพฤติกรรมการเรียน ด้าน ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน กรณีศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ว่าปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ในระดับมาก คือ ด้านครอบครัวและสังคม ผู้สอน และคุณลักษณะพื้นฐานของนักศึกษา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีความแตกต่างในทุก ๆ ด้านของสถานภาพนักศึกษา (ภิรมย์ พานู, 2560) เช่นเดียวกับเบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย และเอมิกา สุขโต (2555) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เข้าเรียนผ่านการคัดเลือกระบบโควตากับนักศึกษาที่เข้าเรียนผ่านการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระบบกลาง (Admission) พบว่ามีความแตกต่างกัน จากการศึกษาปัจจัยด้านภูมิหลังที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา ของ โขมพัฒน์ ประวัง (2561) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นมีความแตกต่างกัน คือ ปัจจัยด้านผลการเรียนเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขณะที่เยาวภา แสนเขียว และสุวิมล ติรกานันท์ (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกำกับตนเองในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อเปรียบเทียบการกำกับตนเองในการเรียนของนักศึกษา พบว่า ในกลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันไม่พบความแตกต่างในทุกตัวแปร และในกลุ่มซึ่งพบความแตกต่างในตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระหว่างป 2 และป 3 สอดคล้องกับฉันทนันท์ ทองบุญตา (2561) ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต นักศึกษาที่เผชิญปัญหาทางการเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน ความสามารถ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านบรรยากาศการเรียนแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน นพรัตน์ เตชะพันธ์รัตนกุล และคณะ (2019) ได้วิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิมแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีโดยรวม และด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกัน อภิญาญา ยะนะโชติ และคณะ (2559) ศึกษาการเปรียบเทียบความรู้สึกเชิงจำนวน การคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาโดยการใช้สื่อประสมและเกมส์ประกอบการสอน ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้สื่อประสมเป็นสื่อและการจัดกิจกรรมโดยการใช้เกมประกอบการสอนเป็นสื่อส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ Zhou Xiaoyan และคณะ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจีนวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจีน จำแนกตาม เพศ ช่วงชั้นปีและสาขาวิชาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตไม่แตกต่าง คือ ด้านเจตคติต่อสาขาวิชาและด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ฉันทนันท์ ทองบุญตา (2561) ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาก่อนที่จะเข้า

มาศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อการเผชิญปัญหาทางการเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถด้าน
ขวัญกำลังใจ ด้านบรรยากาศการเรียน และด้านเนื้อหาวิชา/หลักสูตรพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนไม่มี
เกรด F นิสิตที่มีเกรด F 1-2 วิชา และนิสิตที่มีเกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป ในภาพรวมพบว่า ปัจจัย
ด้านเจตคติต่อสาขาวิชา และด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนิสิตทุกกลุ่ม โดยสิ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตและควรได้รับการ
สนับสนุนเพื่อให้ นิสิตมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น คือ การส่งเสริมให้นิสิตทำงานส่งตรงตาม
กำหนดเวลา ทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน และพยายามศึกษาหาความรู้ให้มาก
ขึ้นหากผลการเรียนออกมาไม่ดี รวมถึงการให้นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ ซึ่งเป็นสิ่งที่คณะ
สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ เนื่องจากนิสิตมีเจตคติที่ดีต่อสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นการที่นิสิตรู้สึกว่าการ
เรียนด้านการแพทย์แผนไทยเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ ต้องใช้ความรับผิดชอบในการเรียนสูง การ
เรียนแพทย์แผนไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่า รวมถึงการเห็นว่าอาจารย์มีความรู้
ความสามารถพร้อมในการสอน สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน เจ้าหน้าที่
คณะให้ความช่วยเหลือ แนะนำเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการเรียน การลงทะเบียนเรียนหรืออื่น ๆ
นอกจากนี้ นิสิตยังให้ความสำคัญกับครอบครัวและเพื่อน คือ ครอบครัวส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียน
ต่อในระดับที่สูงขึ้น เป็นกำลังใจในการเรียน สนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การแสดง
พฤติกรรมของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต และการยอมรับของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณจึงได้ข้อมูลในลักษณะของความสัมพันธ์เชิง
สาเหตุตามตัวแปรที่กำหนดไว้ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิง
คุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงอาจได้ข้อมูล
ปัจจัยอื่นที่มีความเกี่ยวข้องที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. (2559). *วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์*, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2563 จาก https://www.dtam.moph.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=27&Itemid=1&lang=th
- กันตพัฒน์ เหล่าวิชารัตน์ และขวัญเมือง โพธิ์ย้อย. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*, 6(10), 5305-5323.
- กาญจนา แยมเสาชง. (2556). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารวิชาการศิลปสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร* 3(2), 121-129.
- กานดา คำมาก. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*, 9(1), 83-93.
- กานดา คำมาก และภัทราวรรณ สุนทราศรี. (2558). *รายงานวิจัยสถาบันเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ชนิษฐา บุญภักดี. (2552). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*. วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- โฆมพัฒน์ ประวัง. (2561). ปัจจัยด้านภูมิหลังที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา. *jsn Journal*, 8(พิเศษ), 1-12.
- ชนิดา เพ็ชรโรจน์, ญาณภัทร สีหะมงคล และบุษบา จริงบำรุง. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในจังหวัดร้อยเอ็ด: การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ. *Journal of Educational Measurement Mahasarakham University*, 18(1), 45-54.
- ชวาล แพร์ตกุล. (2552). *เทคนิคการวัดผล*. พิมพ์ครั้งที่ 7, โรงพิมพ์วิบูลย์การปก กรุงเทพฯ, 15-18.
- จรรยา ชื่นศิริมงคล, อวยพร เรื่องตระกูล และนงลักษณ์ วิรัชชัย. (2554). สังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยด้านเด็กและครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กด้วยเอ็มเอเอสเอ็ม. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 24(2), 201-218.

- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ อลิอัน เพรส, 192-193, 209-222.
- จิตวิทยาการศึกษา สืบค้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2563 <https://sites.google.com/site/psychologymcu5/system/app/pages/sitemap/hierarchy>
- ทิตินา แคมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 15, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- ทาริกา วัฒนาสัจจา และจรรยา ชื่นอารมณ. (2554). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย ปทุมธานี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี* 3(2), 33-42.
- ธัญนันท์ ทองบุญตา. (2561). ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย์. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(1), 203-211.
- นพรัตน์ เตชะพันธ์รัตนกุล. (2019). แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่. *RMUTL Journal of Business Administration and Liberal Arts*, 7(2), 59-71.
- เบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย และเอมิกา ศุขโต. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 <http://www.pharmacy.mahidol.ac.th/th/service-research-special-abstract.php?num=65&year=2553>
- ประวิทย์ ต้องจิตต์เจริญ. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีน*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2, ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ.
- พระสุภกิจ สุปญโญ, สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต และเมธาวี อุดมธรรมานภาพ. (2561). ผลของการเจริญสติและกระบวนการแก้ปัญหาที่มีต่อความเครียดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 8(2), 585-595.
- พิศุทธิภา เมธีกุล. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุทรรศน์*, 14(2), 113-120.

- เพ็ญพร ปุกหุต. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 35(3), 57-67.
- ภิรมย์ พาบุ. (2560). การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: กรณีศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์. *วารสารวิทยาศาสตร์ประยุกต์*, 16(2), 79-91.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2551). *เรื่อง การจัดตั้งส่วนงาน และภาระหน้าที่ของส่วนงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551*, เล่ม 125 ตอนพิเศษ 138 ง ราชกิจจานุเบกษา 15 สิงหาคม 2551.
- มีศักดิ์ธนา พัวพิทยธร และสหลาภ หอมวุฒิวงศ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการวัสดุก่อสร้างของนิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2561*, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เยาวภา แสนเขียว และสุวิมล ตีรกานันท์. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกำกับตนเองในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 6(2). 49-60.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2550). *เทคนิคการสอนและวิธีการ*. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ.
- รุจิร ภูสาระ. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์, 2551, 9.
- รุ่งฤดี กล้าหาญ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15(3). 412-420.
- โรสนี จริยะมาการ และชื่นใจ สุกปาน. (2561). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* 5(2), 26-40.
- ฤทัยรัตน์ ชิตมงคล และเปรมฤดี บริบาล. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 98-108.
- ลดาทพร ทองสง และณิมาพร พงศานานุรักษ์. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์: การวิเคราะห์พหุระดับ. *วารสารเกื้อการุณย์*, 20(1), 55-71.
- วรารณณ์ ลวงสวาส, สฎายุ ธีระวณิชตระกูล และชัยพจน์ รังงาม. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1, *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*, 6(1), 236-254.

- วิภาพร มาพบสุข. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ส่งเสริมวิชาการ, 323-327.
- วิลาวรรณ จตุเพน และสมบัติ ท้ายเรือคำ. (2560). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 23(ฉบับพิเศษ), 194-206.
- ศรัณย์ รื่นณรงค์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. สารนิพนธ์สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมนึก ภัทพิชญณี. (2549). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5, ประสานการพิมพ์: กาฬสินธุ์, 4-10.
- สถาพร พฤษภูมิกุล. (2556). ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สินีนางู หงส์ระนัย และนิรามัย อุสาหะ. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. *วารสารวิจัย มสค.*, 8(2), 77-89.
- สุจิตรา สุคนธมัต. (2555). ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. *วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง*, 21(2), 17-35.
- สุนันท์ มีเทศ และเชิดศักดิ์ ไอรอมณีรัตน์. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. *เวชบันทึกศิริราช*, 11(3), 151-157.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2551). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช ศรีคำ, ทรรคนันท์ ชินศิริพันธุ์ และสุชาติ หอมจันทร์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2561 จากระบบคลังข้อมูลทางวิชาการ BRU. <http://dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/123456789/1495?show=full>
- อาภรณ์ อินตะชัย. (2556). รายงานการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาวិชากรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่.

- อภิญา ณะนะโชติ, สมบัติ ทำยเรือคภ และมนตรี ทองมูล. (2559). การเปรียบเทียบความรูู้สึกเชิงจำนวน การคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อกิจกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาโดยการใช้สื่อประสมและเกมประกอบการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 22(ฉบับพิเศษ), 384-395.
- อภิญา ลี้มสุวัฒน์, จริญญา สมอุดร และศิริรัฐ คเชนทร์พงศ์. (2555). รายงานการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลับเข้าศึกษาใหม่ ปีการศึกษา 2549 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- Zhou Xiaoyan, คุณวุฒิ คนฉลาด และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจีนวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 8(1), 34-46.
- Bloom, B. S. (1971). *Handbook on Formative and Somative Evaluation of Student Learning*. New York: McGraw-Hill Book Co.
- Bloom, B. S. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York: McGraw-Hill Book Co.
- Bluner, H. (1964). Collective Behaviour. *A Dictionary of the Social Sciences*, 100.
- Bohr, H. (1942). Om Potensrækker med Huller. En Pseudo-Kontinuitetsegenskab. *Matematisk tidsskrift. B.*, 1-11.
- Combs, A. W. (1949). A phenomenological approach to adjustment theory. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 44(1), 29.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3th ed. New York : Harper Row, 231.
- Edmonds, W. A. & Kennedy, T. D. (2013). *An Applied Reference Guide to Research Designs: Quantitative, Qualitative, and Mixed Methods*. Thousand Oaks, California: Sage Publication Inc.
- Gagne, Robert M. (1977). *The Conditions of Learning*. New York: Holt Rinehart and Winston, Inc.
- Gagne, Robert M. and Leslie J. Briggs. (1979). *Principles of Instructional Design*. New York: Holt Rinehart and Winston, Inc.
- Good, Carter V. (1959). *Dictionary of Education*. Prepared under the Auspices of Phi Delta Kappa. New York: Mc Graw-Hill Book Company, Inc.

- Hilgard, E. R., & Bower, G. H. (1975). Schemas Versus Mental Model In Human Memory. *Chinester: John Wiley and Sons*.
- Koffka, K. (2013). *Principles of Gestalt psychology* (Vol. 44). Routledge.
- Krejcie, R.V.,and Morgan D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Psychological measurement*: 607-610, อ้างถึงใน สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์. ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ 2534: 176-177.
- Likert, R. (1961). *New Patterns of Mangement*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Neher, A. (1991). Maslow's theory of motivation: A critique. *Journal of humanistic psychology*, 31(3), 89-112.
- McClelland, D. A. V. I. D. (2005). Achievement motivation theory. *Organizational behavior: Essential theories of motivation and leadership*, 46-60.
- Pavlov, P. (1929). Tolstoy's Novel " Family Happiness". *The Slavonic and East European Review*, 492-510.
- Richey, Human G. (1964). *Theory of Learning and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Rogers, C. R. (1986). Carl Rogers on the development of the person-centered approach. *Person-Centered Review*.
- Saylor, J.G. and Alexander, W.M. (1981). *Planning Curriculum for Schools*. New York : Holt. Rinehart and Winston.
- Skinner, B. F. (1950). Are theories of learning necessary?. *Psychological review*, 57(4). 193.
- Thorndike, E. L. (1927). The law of effect. *The American journal of sychology*, 39(1/4), 212-222.
- Trowbridge, M. H., & Cason, H. (1932). An experimental study of Thorndike's theory of learning. *The Journal of General Psychology*, 7(2), 245-260.
- Tyler, Ralph W. (1950). *Basic Principles of Curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Watson, W. (1958). *Tribal cohesion in a money economy: a study of the Mambwe people of Northern Rhodesia*. Manchester University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทย
อภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามโปรดตอบตามความเป็นจริง โดยตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามออนไลน์ ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบระหว่างวันที่ 1-15 มิถุนายน พ.ศ. 2563 ใช้เวลาประมาณ 10 นาที ทั้งนี้ การเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ไม่มีความเสี่ยงแต่อย่างใด การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวมไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลต่าง ๆ ของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีรหัสผ่านของผู้วิจัยเท่านั้น ส่วนเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเก็บไว้ในตู้เอกสารที่ใส่กุญแจไว้เป็นเวลา 1 ปี หลังการเผยแพร่ผลการวิจัยแล้วจะถูกนำไปทำลายหลังจากนั้น ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป

แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 72 ข้อ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ สำหรับความอนุเคราะห์ในการสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ฉบับนี้

จุฬาลักษณ์ เทียนรุ่งรัมย์

นางรัตนา ศรีสวัสดิ์

ผู้วิจัย

คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร

มหาวิทยาลัยบูรพา

หมายเลขโทรศัพท์ 0 3810 2624

E-mail : chulalak@go.buu.ac.th

spice724@hotmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ระดับชั้นที่ศึกษา () ชั้นปีที่ 2 () ชั้นปีที่ 3
3. สาขาวิชา () การแพทย์แผนไทย () การแพทย์แผนไทยประยุกต์
4. เกรดเฉลี่ยสะสมของท่านในปีการศึกษา 2561 ภาคเรียนที่ 2 เท่ากับ
5. จำนวนรายวิชาที่ได้เกรด F ในปีการศึกษา 2561 (รวมเกรด F ทั้งภาคต้นและภาคปลาย)
() ไม่มีเกรด F () ได้เกรด F 1-2 วิชา () ได้เกรด F มากกว่า 2 วิชาขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง พฤติกรรมหรือเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง พฤติกรรมหรือเห็นด้วยในระดับมาก
- 3 หมายถึง พฤติกรรมหรือเห็นด้วยระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง พฤติกรรมหรือเห็นด้วยระดับน้อย
- 1 หมายถึง พฤติกรรมหรือเห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

ลำดับ	ความคิดเห็น	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
พฤติกรรมของนิสิต						
1	นิสิตอ่านบทเรียนล่วงหน้าเสมอ					
2	นิสิตเข้าเรียนมาทันตามเวลาที่กำหนด					
3	นิสิตเตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน					
4	นิสิตมีสมาธิในขณะที่เรียน					
5	นิสิตซักถามอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัย					
6	นิสิตแสดงความคิดเห็นเมื่ออาจารย์ให้โอกาส					
7	นิสิตไม่นำเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ขึ้นมาใช้งานในขณะที่อาจารย์สอน					
8	นิสิตบันทึกสาระสำคัญทุกครั้งขณะเรียน					
9	นิสิตสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองไม่พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียนได้					
10	นิสิตทำการบ้านที่อาจารย์มอบหมายให้ด้วยตนเอง					

ลำดับ	ความคิดเห็น	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
11	นิสิตจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จโดยเร็วที่สุด					
12	นิสิตจะไม่ลอกงานของผู้อื่นส่งอาจารย์เพื่อให้ได้คะแนนสูง					
13	นิสิตตั้งเป้าหมายที่จะเป็นผู้หนึ่งที่จะทำงานกลุ่มให้เสร็จได้ด้วยดี					
14	นิสิตทำงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนครบทุกงาน					
15	นิสิตทำงานส่งตรงตามกำหนดเวลา					
16	นิสิตทบทวนเนื้อหาวิชาหลังเลิกเรียน					
17	นิสิตค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากห้องสมุด					
18	นิสิตมีการวางแผนการเรียนเสมออย่างต่อเนื่อง					
19	นิสิตจะพยายามศึกษาหาความรู้ให้มากขึ้น หากผลการเรียนออกมาไม่ดี					
20	นิสิตสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง					
21	นิสิตมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะศึกษาให้สำเร็จ					
เจตคติต่อสาขาวิชา						
22	นิสิตมั่นใจว่าจะสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนทางการแพทย์แผนไทยได้เป็นอย่างดี					
23	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย จำเป็นต้องใช้ความรับผิดชอบในการเรียนสูง					
24	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย ต้องใช้สติปัญญา และทักษะสูง					
25	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ					
26	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนด้านการแพทย์แผนไทย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่า					
27	นิสิตสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในการเรียนด้านการแพทย์แผนไทยได้เป็นอย่างดี					
28	การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่นิสิตสามารถนำไปประกอบอาชีพได้					
29	นิสิตรู้สึกว่าการเรียนในสาขาการแพทย์แผนไทย จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้					

ลำดับ	ความคิดเห็น	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
30	การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่ทำให้นิสิตมีมุมมองกว้างขึ้น					
31	นิสิตมั่นใจว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรที่ตรงกับความสามารถของตนเอง					
32	นิสิตมั่นใจว่าได้เลือกเรียนหลักสูตรตรงกับความสนใจของตนเอง					
33	นิสิตมุ่งมั่นจะประกอบอาชีพให้ตรงสาขาการแพทย์แผนไทยเมื่อสำเร็จการศึกษา					
34	นิสิตมั่นใจว่าการแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญทางการสาธารณสุข					
35	นิสิตมั่นใจว่าการแพทย์แผนไทยเป็นสาขาวิชาที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย ทั้งภาครัฐ เอกชน และส่วนตัว					
คุณภาพการจัดการเรียนการสอน						
36	หลักสูตรมีการกำหนดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กัน					
37	ภาพรวมของหลักสูตรมีความน่าสนใจ เป็นที่ต้องการของสังคม					
38	รายวิชาที่เปิดสอนมีความสอดคล้องกับความสนใจของนิสิต					
39	อาจารย์ได้แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอน					
40	อาจารย์สร้างบรรยากาศการเรียนที่ท้าทาย					
41	อาจารย์จัดการเรียนการสอนไม่น่าเบื่อ มีวิธีสอนที่หลากหลาย					
42	อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงศักยภาพของตนเองได้เต็มที่					
43	อาจารย์มีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนิสิตแต่ละคน					
44	อาจารย์มีวิธีการวัดและประเมินผลทักษะการเรียนหลากหลาย					
45	กระบวนการวัดผลและประเมินผลในหลักสูตรครอบคลุมทุกทักษะทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน และปฏิบัติ					
46	อาจารย์แจ้งให้นิสิตรับทราบคะแนนการวัดและประเมินผลของตนเองทุกครั้ง					

ลำดับ	ความคิดเห็น	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
47	อาจารย์มีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย					
48	มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสบการณ์อย่างน้อย 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา					
49	อาจารย์มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย สอดคล้องกับเนื้อหา					
50	อาจารย์มีการแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสม					
51	อาจารย์มีความรู้ ความสามารถพร้อมในการสอน					
52	อาจารย์สามารถอธิบายเนื้อหาในวิชาที่สอนได้อย่างเข้าใจและชัดเจน					
53	อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอนอยู่เสมอ					
54	อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในขณะที่ทำการสอน					
55	เจ้าหน้าที่คณะให้ความช่วยเหลือ แนะนำเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการเรียน การลงทะเบียนเรียนหรืออื่น ๆ					
56	วัสดุอุปกรณ์ ตำรา มีจำนวนเพียงพอต่อนิสิต					
57	วัสดุอุปกรณ์ ตำรา มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์					
58	วัสดุอุปกรณ์ ตำรา สื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต					
59	อินเทอร์เน็ตที่ให้บริการนิสิตมีความเร็วสูง					
60	สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในคณะเอื้อต่อการเรียนรู้					
61	นิสิตสามารถประเมินการสอนของอาจารย์ได้โดยอิสระ					
62	มีระบบประเมินการเรียนการสอนและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เหมาะสม สะดวกปลอดภัย					

ลำดับ	ความคิดเห็น	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียน						
63	ครอบครัวเป็นกำลังใจในการเรียนของนิสิต					
64	ครอบครัวชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนิสิตประสบความสำเร็จ					
65	ครอบครัวช่วยกำหนดเป้าหมายในการเรียนของนิสิต					
66	ครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความก้าวหน้าในชีวิต					
67	ครอบครัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น					
68	ครอบครัวสนับสนุนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้					
69	เพื่อนมีอิทธิพลและช่วยส่งเสริมให้นิสิตศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น					
70	เพื่อนเป็นกำลังใจสำคัญต่อการเรียนรู้ของนิสิต					
71	การแสดงพฤติกรรมของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต					
72	การยอมรับของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : HU 019/2563

โครงการวิจัยเรื่อง : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร
มหาวิทยาลัยบูรพา

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางจุฬาลักษณ์ เทียนรุ่งรัมย์

หน่วยงานที่สังกัด : คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

๑. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ ๒ วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓
๒. เอกสารโครงการวิจัยฉบับภาษาไทย	ฉบับที่ ๒ วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓
๓. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ ๑ วันที่ ๒๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
๔. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ ๑ วันที่ ๒๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
๕. เอกสารแสดงรายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว หรือชุดที่ใช้เก็บข้อมูลจริงจากผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ ๒ วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓
๖. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)	ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ ๑๒ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

วันที่หมดอายุ : วันที่ ๑๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ลงนาม

เจนวิทย์ นवलแสง

(นายเจนวิทย์ นवलแสง)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ชุดที่ ๒ (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)